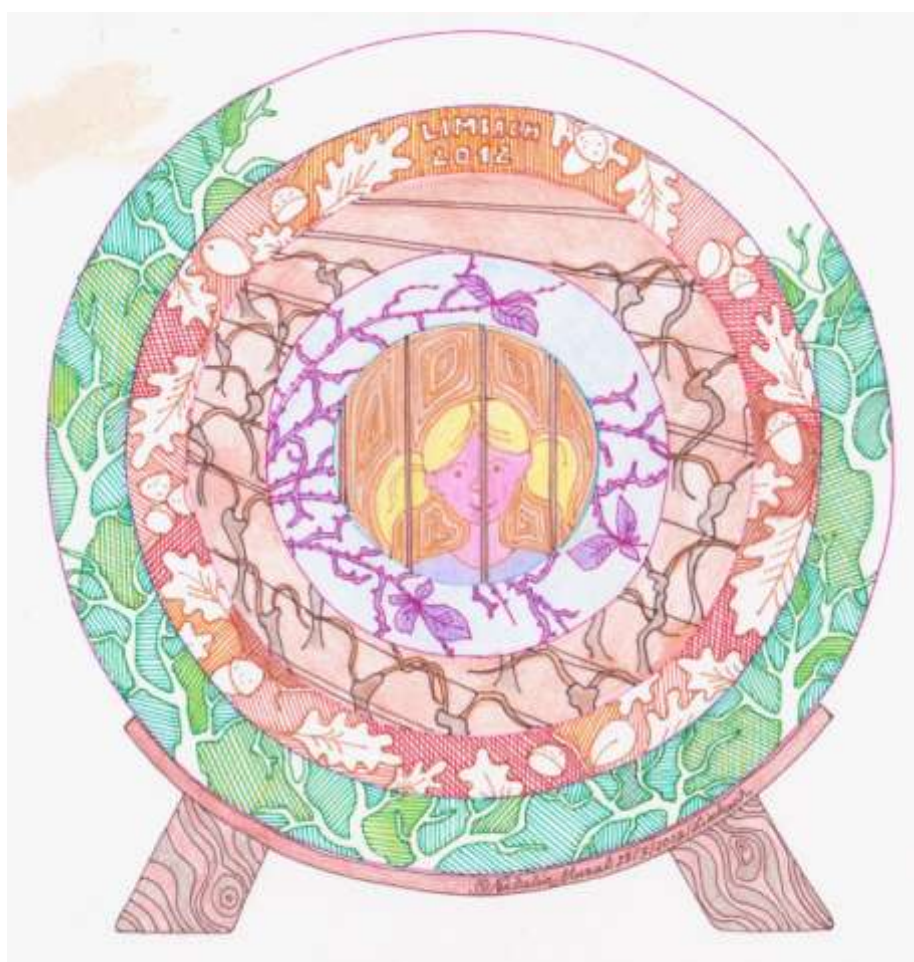

HUMOR_ZASINÁČ.SK 2013

Zborník Fóra humoristov pri Knížnici Juraja Fándlyho v Trnave

ISBN 978-80-88695-41-7

© Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave

OBSAH

ÚVOD	3
NA MAKAROVU POČEŠŤ	5
JUBILANT KAROL BODORIK	10
JUBILANT MIKULÁŠ JARÁBEK	12
JANKA BLAŠKOVÁ A POCHODY	14
KAROL BODORIK	17
LACO HANNIKER	23
VOJTO HARING	27
MIKULÁŠ JARÁBEK	31
EVA JARÁBKOVÁ- CHABADOVÁ	36
GABO KOPÚNEK	39
EVA KOPÚNKOVÁ	42
MÁRIA KUTÁKOVÁ-OPATOVSKÁ	45
VIERA MIKUŠOVÁ-RODEROVÁ	50
NATÁLIA MURAT-ORAVCOVÁ	52
LADISLAV SZALAY	55
JOZEF ŠELESTIAK	59
PETER VALO	61

ÚVOD

Milí čitatelia,

rok 2013 bol pre náš literárny klub Fórum humoristov smutný.

1. máj mal v tvorbe Mariána Makara Mrvu svoje miesto. Spomíname na jeho bravúrne poviedky na túto tému, najmä keď sa veselo oslavovalo a zneli prejavy veľkých i malých politikov a vedúcich. Ale tohtoročný slnečný 1. máj sa zapíše do našej kroniky čiernou farbou. Marián Makar Mrva zomrel nečakane, uprostred čínorodej aktivity, s hlavou plnou veľkých plánov. Makar, budeš nám veľmi chýbať!

Na jeho počesť uverejňujeme v úvode tohto zborníka báseň Beatky Kuracinovej-Vargovej Kde je to nebo, ktorú pre Makara aj zhudobnila. Pamiatke Mariána Makara Mrvu bolo venované aj medzinárodné podujatie Noc literatúry – 15. mája, kedy milovníci literatúry putovali Trnavou za predčítaním z kníh európskych spisovateľov.

V tomto štvrtom ročníku zborníka Fóra humoristov nájdete opäť príspevky autorov, s ktorými ste sa mohli stretnúť v predchádzajúcich zborníkoch:

Janka Blašková

Karol Bodorik

Peter Dobák

Laco Hanniker

Vojto Haring

Mikuláš Jarábek

Eva Jarábková-Chabadová

Eva Kopúnková

Beáta Kuracinová-Vargová

Mária Kutáková-Opatovská

Natália Murat-Oravcová

Peter Valo

V zborníku však nájdete aj ďalších autorov – Trnavčanov, ktorých náš literárny klub zaujal a rozhodli sa prispieť doňho svojou tvorbou:

Gabo Kopúnek

Viera Mikušová-Roderová

Ladislav Szalay

Jozef Šelestiak

Veľkým obohatením zborníka sú ilustrácie z dielne Natálie Murat-Oravcovej a karikatúry Vojta Haringa.

Svoje miesto v zborníku si našli aj vinše pri príležitosti životných jubileí našich dvoch členov Karola Bodorika a Mikuláša Jarábka. S obdivom, uznaním a so želaním: najmä veľa zdravia, optimizmu a tvorivej plnosti sa k vinšom pripája celá veselá kompánia trnavských humoristov.

Spokojne rolujte, čítajte a zabávajte sa!

Benjamína Jakubáčová

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

NA MAKAROVU POČEŠŤ

Beatka Kuracinová

Kde nájdem to nebo

Prišla za mnou spolužiačka Marta z fakulty. Kedysi sme sa veľmi dobre poznali. Cesty sa rozišli, absolvovali sme manželstvá, mali po dve deti. Po dlhých rokoch sme sa navštívili. Môj manžel, ktorého aj ona v čase našich štúdií poznala, už nebol. Aby ma utešila svojou účasťou na mojom osude, priniesla ako darček k mojim narodeninám aj hárok papiera s nasledujúcim štvorverším :

Kam odchádzajú duše chlapov / a kde sa vlastne stretajú?/

Objavia snád' aj ženské nebo? A či tam na nás počkajú?

Bolo to milé priateľské gesto, potešilo ma. Odložila som hárok na zadnú stenu skrinky. Vždy, keď som ju otvorila, pripomenul sa mi obsah veršov. Zvykla som si, že to má tak byť, že je to to najsprávnejšie miesto.

Raz som skrinku otvorila a na svete bola prvá strofa piesne Kde nájdem to nebo.

Strofa od Marty a neba.

Keď sa tam pobral Makar, zosmutnela som o ďalšiu strofu.

KDE NÁJDEM TO NEBO

Kam odchádzajú duše chlapov a kde sa vlastne stretajú?

Objavia snád' i ženské nebo a či tam na nás počkajú

R : Kde nájdem to nebo, nikto z nás tam nebol.

No keď príde ten čas, nájde si nebo nás.

Kam odchádzajú duše detí a kto im zaspieva hajúúú?

Či sú v tom detskom nebi šťastné, keď mamám strašne chýbajú.

R : Kde nájdem to nebo, nikto z nás tam nebol.

No keď príde ten čas, nájde si nebo nás.

Kam odchádzajú duše dievčat, čo plačú nepohladené.

Možno tam v nebi nájdú nehu, láska si na ne spomenie.

R : Kde nájdem to nebo, nikto z nás tam nebol.

No keď príde ten čas, nájde si nebo nás.

Kam odchádzajú naše mamy, ich láskyplné náručia?

Zostávame tu strašne sami, len čo nás l'úbit' naučia.

R : Kde nájdem to nebo, nikto z nás tam nebol.

No keď príde ten čas, nájde si nebo nás.

Kam otcovia nám odchádzajú z náručí našich dobrých mám?

Možno, že hniezdo pripravujú, keď sa zas postretáme tam.

R : Kde nájdem to nebo, nikto z nás tam nebol.

No keď príde ten čas, nájde si nebo nás.

Kam odišiel náš priateľ Makar, v stíchnutých strunách zastal čas.

Múza Euterpé prišla na kar chrániť hudbu, čo spája nás.

R : Kde nájdem to nebo, nikto z nás tam nebol.

No keď príde ten čas, nájde si nebo nás.

Studnička

Ty nepoznáš Makara? dostala som otázku, po ktorej zavládlo zlovestné ticho zrovnateľné s nesvojprávnosťou. No, nie osobne, čítala som jeho veselé príbehy v Novinkách – pokúsila som sa zvrátiť nepriaznivú situáciu vytvorenú mojimi priateľmi. Je fakt, že sme sa dajako minuli. Sme takmer rovesníci, študoval na tej istej fakulte. Asi sme boli aj účastníkmi Té o péci v trnavskom Kovosmalte, on na pódiu s kapelou, ja s kamošmi pod, v adolescentnom okúzlení tancom. On dlho hral v socialistickom zahraničí, lebo do kapitalistického nám naša rodná strana a vláda nedovolila vkročiť, asi aby si dokázala, aká je všemocná. V sedemdesiatych rokoch mi vyšli zbierky poézie, ale potom celú moju mozgovú kapacitu zhlto školstvo na tridsaťpäť rokov. Keď som vyšla z lavíc do priestoru, pokúsila som sa nadviazať na to, čo kedysi zapíňalo každú moju bunku. Chcela som pokračovať v prerušenej básni. Ale chyba, poetický svet a ľudia v ňom nezastali. Bola som kdesi inde, oni kilometre vpredu, ja na ostrove zabudnutia. Pracne som nadväzovala pretrhnuté kontakty. Boli tu však aj dobrí priatelia, mám to štastie mať ich. Jeden z nich mi sľúbil dať Makarovi moje texty na zhudobnenie. Tak sa texty dostali k nemu, ale on sám bol pre mňa neznámou krajinou. Veľakrát som ho videla na koncertoch, ale len tak, neosobne.

Pri jednom uvádzaní knihy v čitárni knižnice, kde hral, som si dodala odvahy a na moje pomery som sa prejavila takmer drzo. Keď spratával zosilňovač, reproduktory a gitaru, zapadla som za ním do tmavého skladu a vychrlila zo seba, kto som a či by mi nepomohol s uvedením mojej knižky v štúdiu divadla. Keď sme vyšli z toho ponurého kumbálu, pripili sme si vínom, potykali a bolo to také jednoduché, ako keď prší. Nebol to nafúkaný macher, boss, obohnany múrom vlastnej dôležitosti. Vedela som, stretla som našinca. Tak volám ľudí, pred ktorými sa nemusíš úzkostlivo kontrolovať a cenzurovať nálady a city. Môžeš byť čistý, priezračný

a dovoliť, aby ti nahliadli do duše. Nekaliť vodu, neskrývať sa pod antickými maskami, ktoré skôr či neskôr prirastú k tvári a nevedno, ktorá je tá pôvodná. Potom sme začali robiť vtipíky vo Fóre humoristov, vytvoril nám ilustrácie v knihe, kde bola ščipka ščavnatej trnafčiny. Bolo s ním tak dobre, bezprostredne, vždy mal v talóne veselú historku. Bola to radosť zdieľať miesto blízko neho. Ani v tom najhičkokovskom horore by som si nevedela predstaviť, že zrazu nebude. Ešteže sme si spolu na uvedení trnafskej knižky stihli zahrať a zaspievať Slávikov z Madridu. Už mi nikdy nevytvorí melódiu k pesničke. Tento text som mu poslala, ale nestihol to. Nakoniec som si melódiu k nemu urobila sama, ale Makar bol hýbateľ.

STUDNIČKA

**Skláňaš sa ku mne s divou nehou v prstoch,
v zrýchlenom dychu (jak) nad studničkou pustou.
Odtečiem čistá ako lesná voda,
dívaj sa do mňa, tvoju tvár ti podám.**

**Láska je krásna, keď je bez mreží,
májovou lúkou s tebou pobežím.
Láska je krásna, až to zabolí,
z rosného džbánku piť nám dovoľí.**

**Odhrneš nežne lístie z môjho čela
a ja ti tíško vkíznem do rúk celá.
Keď si ma tvoje ústa dychom zvlنيا,
najsladšou vodou budem celkom plná.**

**Zrkadlím tváre, čo sa nachýlia,
tvoju som v sebe dlho tajila.
Láska je krásna, až to zabolí,
z rosného džbánku piť nám dovoľí.**

Makarliky

**Jeden správny kámo z Trnavy
robil muziku, čo pobaví.
Márne by si hľadal, nemal nepriateľ'a.
Ako to len robil, ved' Trnava celá
vedela sa zaňho bárs aj biť.**

**Každá nôžka do taktu si klopkala,
keď sa chlapci nahodení do gala
objavili na trnavských javiskách.
Aj ty si si ich pesničku zapískal.
V kočkách rástla túžba po nich – zúfalá.**

**Makar by nechcel, aby sme nad ním plakali.
Prešiel nás humor, keď sme tam stáli zúfalí.
Sú veci také, čo nenájdeš na dlani,
aj keď si hovoríš, mňa už nič nezraní.
Len božie mlyny pracujú ticho, pomaly.**

Janka Blašková

9. máj

**Jag my je známe, skoro každá ulica, aj ulička v Trnave, je za
mojeho života premenovaná, nékerá aj víc razy. Jenna z mála, kerá
si drží svoje méno, snát už od vojny, je ulica 9. mája. Aj ket ze svátku
9. mája, je čúl už 8. máj a vojáci, kerý umrely 9., majú smolu, bolo po
vojne, nemaly sa byť, aj tak sa tátok ulica volá furt jednako. A možná
to spravili na moju počest, lebo 8. mája som sa vydávala, potom som
na to pyšná, že je to svátek.**

**Trochu som pátrala, gdo dôležitý na nej býva a okrem mojeho
kamaráda, kerý tam býva od narodená, nenašla som nykeho. Ten
mój kamarát, hudebnýk, spevák, skladateľ, spisovateľ, humorista,**

karikaturista a nevím čo ešte, dostal od mesta väcero metálom a vyznamenaný. K temu šeckému má aj najväčšie vyznamenaný a to je nepremenuvaná ulica, na kerej býva. Makar, podáš my adekvátne vysvetlený? Jag a prečo si dostal k metálom aj ulicu? Mosíš mat známosci na najvyšších miestach. Ale pošuškáš ci, any mój rodný dom nigdo nepremenuval, šak víš, kerý to je. Meská veža.

Jubilant Karol Bodorik

Peter Dobák

Vážení priatelia, porozprávajme si kto vlastne KB je.

Dlho nám vrtala v hlave až prehnaná Karolova záľuba v skratkách a slovných hračkách. Toto v nás vyvolalo veľké pochybnosti a dovedlo až k demaskovaniu skutočných Karolových aktivít a k prvým poznatkom o jeho pravdivej identite, pôvode a koreňoch.

Ako prvé sme si všimli, že sa infiltroval do SJF, Slovenského jadrového fóra. Rád by som upozornil prítomných zástupcov SJF, že Karol si svojou činnosťou, a čo je ešte horšie, za peniaze fóra, pootvoril dvierka do oblasti poľnohospodárstva a športu. Všetci sa v úprimnosti duše domnievate, že slovíčko "jadrové" korešponduje s jadrovou energetikou. Bohužiaľ, Karolova výskumná činnosť je zameraná na oblasť "jadrového" krmiva. Tu skúma možnosti optimalizácie množstva skrímeného jadrového krmiva na kilogram prírastku hmotnosti hovädzieho dobytká a ošípaných. Nezabúda však ani na kone, pretože skratka SJF je zároveň skratkou Slovenskej jazdeckej federácie, ktorú tiež štedro financuje. Ak máme zostať v oblasti poľnohospodárstva, musíme povedať pravdu aj tu prítomným zástupcom TTSK, ktorý je zriaďovateľom KJF, teda Knížnice Juraja Fándlyho v Trnave a jej pani riaditeľke. Pod rúškom spolupráce s KJF v umeleckej oblasti maskuje svoju skutočnú činnosť pre KJF, ktorú financuje opäť z rozpočtu tejto organizácie.

KJF totiž v skutočnosti znamená Karolov Jáderkový Fond. Za peniaze knižnice si nielenže kupuje jáderká pre vlastnú potrebu, ale zároveň financuje výskumy v oblasti zdravotníctva. Zaoberá sa totiž otázkou vplyvu konzumácie jáderek na prostatu. Výsledky jeho výskumu sú zatiaľ v rovine zistenia, že konzumácia jáderek má vplyv na prostatu, len ešte nie je jasné, či sa pod vplyvom ich konzumácie znižuje alebo zvyšuje. Synergickým efektom jeho výskumných prác je pozitívna skutočnosť, že sa mu podarilo vyšľachtiť „dzinu, kerá má jáderká už olúpané.“

Ďalšiu skutočnosť o Karolovom pôsobení sa nám podarilo odhaliť správnou interpretáciou skratky VÚJE, jeho terajšieho pôsobiska. Odporúčame tu prítomným zástupcom spomínanej organizácie zvýšiť kontrolu nad čerpaním rozpočtu, pretože skutočný význam skratky VÚJE je Výskumný ústav Járových experimentů. Súvis s Karolovým pôvodom a koreňmi je, dúfam, všetkým jasné. V celej histórii ľudstva je totiž známy len jeden Jára, a to Jára Cimrman. V snahe zamaskovať svoje historické korene išiel až tak ďaleko, že keď sa na počiatku svojej kariéry venoval hydroelektrárnám, dokázal presadiť, že vstupným bodom celej vážskej kaskády bude Oravská priehrada. Jej vybudovaním bola totiž zaplavená aj obec Slanica, v ktorej sa dali nájsť stopy jeho predkov. Nás však nezmiatol a my sme ich tam aj napriek tomu objavili. Čerešničkou na torte nášho pátrania je jeho skutočné pôsobenie v EMO (vraj Elektráreň Mochovce). Dávame na známosť, že pravý význam skratky v sebe skrýva výskum Existencie Mimoszemských Objektov. Tu veľmi úzko spolupracuje so skupinou okolo Mira Karlíka, známeho trnavského ufológa a financuje jej činnosť, a to prosím opäť z rozpočtu slovenskej energetiky.

K odhaleniu mechanizmov tunelovania rozpočtov spomínaných organizácií nás naťukla Karolova neopatrnosť, ktorá nás dovedla až k finančnej inštitúcii s rovnakým názvom ako Karolov monogram – KB, teda Komerčná Banka, ktorú ovláda, a pomocou nej riadi nekalé finančné transakcie.

Tak priatelia, toto je skutočný KB a nás nemôže zmiast' ani chabý pokus o zastierací manéver v podobe tu prebiehajúcej prezentácie, ktorú si samozrejme vyrobil sám s cieľom udržiavať širokú verejnosť v omyle a nevedomosti. Skrátka je to energetik, výskumník, poľnohospodár, genetik, jockey, urológ, skladateľ, hudobník, spisovateľ, básnik, ufológ a finančník – skrátka náš Jára Cimrman.

Vážení priatelia, dovoľte ešte jednu poznámku o jednej z najobľúbenejších Karolových skratiek, a to OBJB. Jeho priatelia hudobníci žijú dodnes v omyle, že je to skratka hudobnej skupiny Old Boys Jazz Band. Pravá interpretácia tejto skratky je však oslavou spomínaného Járy Cimrmana. My však ideme ďalej a zároveň ju vnímame aj ako oslavu Karola Bodorika. Teda:

On Bol, Je a Bude.

Jubilant Mikuláš Jarábek

Kajo Bodorik

Sedem ixóf

**Sedem ixóf sa tu už motáš milý MIKI
Sedmyna a nula - to sú veľké tryky
Sédmu brázdu života sy už pekne brázdzyš
A čo z tvojého Curriculum vitae ostane ešte nazvyš?
Vybyral sys z korza tú najlepšú kočku
No východnárka len raz kukla po očku
Už Ta dostala do svojích pazúrof
A prestala sa starat o českých kocúrof
Potom cy to šecko ubehlo strašne fryško
Ked sy mymo školu mosel sedzet cýško
Keds' nemohól hovoryt tak sy pýsat začal
S pérom v ruke z baránka stal sa zrazu šakal**

**Premenuvals´ hlučné rodzynné kvýlený
Na lyterárne zaujímavé „Rodzynné balený“
Ze života šecky vydzytelné pehy
Vešly sa do Tvojej malynkatěj knihy
U nékeho rodzynné strýbro skrývá prýbornýk
Négdo ho má v akcyjách a négdo na hlavě
Myky - myšlénék a slova prebornýk
má ho v ďalšej knihe – na ceste ge sláve
Mykynečko, pýš ešče ďalše knyžky čo máš v hlavě
aby ta védly na ceste ge sláve
podzel sa o vedomoscy a skúsenoscy
lebo nakonec aj tak to ostanú starožitnoscy
Život je už taký – život strašne lecý
Čo rodyčom sy poščal, to cy vrácá dzecy
Nech je to len láska, zdravý, nech sú šeccy mylý
To cy prajú Humorysty v téjto mylěj chvýly**

Janka Blašková a pochody

Pivný pochot

Jednu sobotu večer, po premjere pekného dzivadla, som išla cez Trnavu domov. Celý dojem ze zážitku mi pokazili ľudé, vačinu chlapy, nékerý skór dzeci, v zelených dričkách. Boly to piváry, kerý absolvuvaly „Pivný pochot“. Moc z nich to nezvládlo a pochoduvaly aj štvornošky, šak aj bolo strašne horko. Ležaly po tráve, na lavičkách, na chodníku, okolo seba porozbýjané pivové poháre, vyláte pivo. Strašné! Hovory sa, že zvíra ví, kedy má dost, len človek, pán tvorstva, nyje. Organizátory tejtok sútaže by sa mali postarat aj jejéj absolventov. Maly by ich pozbýrat a odvést domov alebo do záchytky. Jeden mój kamarát, čo furt robý voláke pozoruváná a štatistiky, mi povedal, že začátečníci odpadnú chodár dze, skúsenejší blýzo nemocnyce a najvačí borci rovno pret zdravotnú poistovnu.

Nékerý si tuším pomýlili akciu a v domnený, že sú na „Bercajgly“, skúšaly nasadnúť na svojich kovových tátošov, ket to nešlo, aspon sa podepíraly. Ešče jedno pozoruváný my kamarát prezradzil. Keby sa konzumácija alkoholu v národe merala na druhý den po takejtok akcije, určite by sme sa umýstnyly velice dobre.

Pochot za MTT

Já, jako rodzená trnačanka, som sa velice potešila, ket začala vysílat Mestská Televízia Trnava. Ešče väčú radost som mala, ket hu napojili aj na káblovku a mala dosah aj do Bohuníc, dze čúl bývam. Jako zvedavý tvor som scela vedzet, čo sa robý v Trnave. Aj sa mi chvílu darilo z obývačky, cez televízor, kuknúť, čo sa deje, alebo chystá v mojem rodném meste. Nejaký čas MTT, z malýma prestávkama, fugovala. Jag neišla, zavolala som na káblovku a ony to nahodzily. Ale ket vysílaný vypadlo vác jag na tri týdne, vedzela som, že treba konat. Prevolala som pól penzije a výsledek žádný. Nygdo ništ nevedzel, any MTT, kerá je v Hlohovci, any káblovka, kerá je v Novém meste. Vyhovárali sa Pavel na Havla a Havel na Pavla a furt nyšt, na televízore tma. Ket som minula na mobile kredyt, začal sa mój pochot za televíziju. Na radnyce v Trnave o tem nevedzely nyšt a to som naščivila vácero odzelený, šeci boly cicho jag partyzány. Nakukla som aj na náš obecny úrat a dopadla som tak isto. Z beznádeje ma vytrhol otec mesta, kerý povedal, že sa na to kukne a do týdna MTT fungovala. Nevým jag a gdo to zarídzil, možná zasáhla vyšá moc, možná sa zobudzil ten, kerého za to placá, alebo nebodaj začali meský pány očúvat stažnosci opčana. Naozaj nevým, ale pochodujem velice pyšno po dzedzine aj ket nigdo nevý, že MTT možná funguje vdaka mne.

Zmrzlinový pochot

Velice zlá skúsenost z pivným pochodom ma inšpirovala k temu, že som si spravila svoj súkromný zmrzlinový pochot. Na začátku pešej zóny v Trnave, kúsek od Helenkinho kostolíka je cukrárna, príjemné posedzený venku aj vnútry, mylá obsluha, chutná zmrzlina, velyce dobré zákusky. Keby to nebol pochot, any už dalej nejdem. Radnyčná cukrárna na druhem konci má čo dobýhat. Prvý raz ma tam mladá predavačka oslovila, že teta, čo si dáte, aj ket to nebola moja neter. Druhý raz nemaly žádnú zmrzlynu, aj ket reklama slubuvala vám druhov. Hovory sa, že do tretyce šecker zlé a aj tak bolo. Mosela som si na zmrzlynu vypýtat normálnu lyžičku, lebo s tú jejich lopatku to nešlo vybrat s pohára. Mój pochot pokračoval hore mestom, kde ma zastavyla čirna tabula, že vyberte si z 20 druhov, najlepšá zmrzlyna v meste. Vybrala som si dva druhy, ale mladý predavač mi povedal, že do pohára dávajú len tri kopčeky. Ironycky som mu povedala, že ket má takú veľkú mysku, dám si šeckých 20 a išla som preč. Jako sa hovory, že nestúpiš dva razy do tej istej réky, tak mne sa to podarilo v cukrárne, kerej majitel je Turek. Zasek som dostala pohár s tú malú lopatku namísto lyžičky a celá som sa zababrala. Išla som sa opláchnut na vécko a zatál sa pri mojem prázdne poháry zešla celá obsluha aj z vedúcim Turkom, kerý ma obvinyl, že som ukradla lyžičku. Ket predavačka potvrdzila, že mi lyžičku nedala, majitel bez ospravedlnená zmizol. Skúsil by to urobiť zákaznýkovy doma v Turecku, kde úctyvo stojí celý den v predklone až po zem. Ale u nás na Slovensku môže. Pochot som zakončila naproci pošty pri dobrej zmrzlyne, obsluhe a dobrém posedzený venku.

Do kerej pójdete, nehám na vás, ale friško, leto sa končí.

Karol Bodorik

KaPP alebo ako som sa stal atomákom

Pekne Kamila vypiekli. Dávajú byt, ktorý mal sľúbený, nejakému futbalistovi. Kamil nemá nič proti futbalu, ani proti futbalistom. Jeho otec robil dlhé roky futbalového rozhodcu, v nižších súťažiach. Najprv bol spravodlivo objektívny. Keď sa niekoľkokrát vrátil domov doval'aný s rozbitými ústami, naučil sa rozhodovať tak, aby prežil. Pri jeho sklone k poháriku sa potom stalo, že neprišiel domov s rozbitými ústami, ale opitý. Mama často otcovi, keď išiel na futbal, pribalila Kamila, ako poistku, že po futbale nebude môcť dlho vysedávať v krčme. Kamil videl futbalové zápasy z funkcionárskej tribúny. Jeho otec sa poznal s takými osobnosťami trnavského futbalu ako boli Karol Tibenský, Noša Šturdík, či Capan Stacho. Nebolo celkom jasné, či sa s Tonym-báčim Malatinským pozná z futbalu, alebo od kariet, ktoré sa tajne hrávali o značné sumy v zadných miestnostiach trnavských kaviarní. To, že tieto trnavské legendy registrovali Kamila ako otcov prívesok, závideli Kamilovi všetci kamaráti.

Na futbale počul Kamil prvý krát otca vulgárne hrešiť. Žaloval doma mame, aké slová oco povedal na futbale. Mama ho vypočula a presvedčovala ho, že špatne tatu počul. Že to, čo tato povedal, bolo „kompót pojednený“, ako keby Kamil nevedel, čo znamená to, čo otec povedal. Kamil potom chodil na trnavský futbal aj sám. Cítil sa lepšie medzi mládežou, „pod hodináma“, ako na funkcionárskej tribúne. Stal sa z neho fanúšik, ktorý chodil na všetky zápasy v Trnave a blízkom okolí, ale nebol nikdy skalným, ktorí cestovali s mužstvom na všetky zápasy po celej republike.

Keby ten byt dávali aspoň niekomu z A mužstva, ale akémusi jogurtovi, náhradníkovi, čo bude ohrievať lavičku! No darmo, v Trnavských automobilových závodoch, alebo TAZ-ke, majú futbalisti pred muzikantmi prednosť. Cítil sa ukrivdený, že podniku je prednejší akýsi odkundes, futbalista na lavičke, ako mladý nádejny

inžinier, ktorý dlhé roky pôsobil v tanečnom orchestri závodného klubu ROH TAZ, kde odohral všetky „Té o péci“, Silvestre a stretnutia BSP (brigád socialistickej práce). Byt je v háji a Kamilova žena čaká dieťa. Podľa zmluvy, bolo nepridelenie bytu dôvodom na rozviazanie pracovného pomeru. Kamil túto možnosť využil a dal výpoveď. Vo výpovednej lehote vypisoval reakcie na inzeráty, s cieľom nájsť miesto, kde dostane rýchlo byt. Dopisoval si so strojárskymi fabrikami z celého Slovenska. Dubnica, Považská Bystrica, Martin i Detva. Nakoniec ho mama napravila do Jaslovských Bohuníc. Dve deti jej v šesťdesiatom ôsmom emigrovali do Kanady a nechcela, aby sa syn, ktorý jej ostal, dostal ďaleko od mamy. Atómové elektrárne, alebo ľudovo Atómka, sľúbila byt vo veľmi krátkom termíne, a tak u Kamila vyhrala. Dostal predvolanie na KaPP. Sadol na Pioniera a išiel na Atómku do Bohuníc. Na vrátnici ho po ukázaní pozývacieho listu nasmerovali: „Mosýte ícyt na Kaapepé! A čo sa s Vama neskaj mech rozdrapyl, alebo dvyhly v Trnave rampy? Už ste neskaj ale dvacátý!“ Z tabuliek na dverách zisťuje že „Kaapepe“ je KaPP, čiže kádrová a personálna práca. Zaklope a nič. Znovu zaklope a zase ticho. Opatrne stlačí kľučku a dvere sa otvárajú. Ocitne sa pred pultom ako v obchode, len predavačka chýba. Počuje rozhovor z vedľajšej miestnosti: „Anyčka, kúpyla som sy bohófsky svéder a topane. A bude ten svéder pre teho tvojého ve predku doscy hrbolatý? Ná bude moset! Šak hrbolatý svéder neny šecker! On vý aj o inačích prednoscách, či zannoscách!“ Na to sa zo dverí vystrčila ženská hlava a vypáli na Kamila: „Ná, vy čo scete? Sannyte sy a čakajte!“ A hlava zmizla. Otvorili sa dvere a vošiel ďalší klient. Chvíľu postál a nahlas zvolal: „Je tu niekto?“ V bočných dverách sa už neobjavila iba ženská hlava ale ženské všetko a bolo toho hodne. Matróna si veliteľským pohľadom premerala nového klienta, vysokého čierneho modrookého fešáka, zjavne zmäkla a iba poznamenala: „Vy ste voláký fryšký! Čo máte?“ Fešák seabedome oznámil, že nastupuje do práce, do funkcie vedúceho odboru. „A boly ste už u dochtorov?“ páli naňho matróna.

Fešák otvorí obálku a predkladá jeden doklad za druhým. Matróna ich berie a vkladá do zložky. „Aby ste dostaly preukážku, mosým dostať Vaše dátá. Dze ste doščúľka robyly?“ spovedá ho matróna, prízvukom vyšetrovateľ'a. „V Západoslovenských tehelniach závod Trnava,“ odpovedá fešák. „A čo ste tam robyly?“ nedá sa matróna. „Riaditeľ'a,“ odpovedá s citeľ'ne ironickým úsmevom fešák. Matróna zahučí: „Ná, čo Vám drbla cehla na hlavu, ked sem idete robyt?“ „Mňa sem posielala strana,“ sucho, úradne oznamuje fešák. „Šak zato! Vy nescete, Vy mosýte!“ končí matróna dialóg. Nakoniec mu dá inštrukcie, ako si vybaví preukážku.

Zameria pozornosť na Kamila. „Vás určite neposýla strana, lebo tu sedzýte jak pet penazý! Čo to scete? Aha, téš pryjacý. Máte papýre od údržbárov tela? Dajte ích sem!“ Založí doklady od lekárov do zložky a vyberie zo desať formulárov, ktoré má Kamil vyplniť. Potom matróna zdvihne časť pultu a vyjde von. Kamil začal vyplňovať také nezmysly, ako, kde bol otec v roku 1917,1919, 1921, 1938, 1939, 1944, 1945, 1948, pritom neurčili ani mesiac, ani týždeň, ani deň, v ktorom bolo treba uviesť otcov pobyt. Kamil to rutinne vyplnil a pokračoval s odpoveďami na ďalšie otázky. Kde chodil do kostola, aký mal majetok, aké má vierovyznanie, politické presvedčenie a tak ďalej a potom to isté o matke.

Otvorili sa dvere a vošla krásna deva. Kočka, ale priam angorská! Spoza pultu zakričí: „Anka!“ Z vedľ'ajšej miestnosti sa ozve: „Tu som a som sama!“ „To je dobre, že tu tá knedľ'a nie je, chcem ti niečo porozprávať,“ zahudla kočka. Začala rozprávať príbeh, ktorý Kamila spočiatku pútal preto, že ho rozprávala krásavica, ale potom aj svojím obsahom. Kočka spustila: „Predstav si, robili sme v podnikovej knižnici inventúru a zistili sme, že veľa kníh nie je zatriedených podľa MDT, to je medzinárodné desatinné triedenie, v ktorom sa kniže, podľa obsahu, ktorý popisuje, pridel'uje systém čísiel. Tie sa potom evidujú, v katalógoch a ľ'ahko nájdeš literatúru, k hľ'adanej tematike. Pani vedúca povedala, že toho je na dve absolventky strednej knihovnickej školy priveľ'a a musí nám

pomôcť. Ona, so svojimi piatimi ľudovými, tromi meštiankami a tanečnou stranickou školou! Iba narobila ďalšiu prácu. Všetko sme museli po nej skontrolovať, lebo sme náhodou pri zakladaní zistili, že titul „Detská nemoc ľavičiarstva“, o ktorom sa v tej tanečnej určite učila, zaradila do medicíny! Publikáciu o trnavských futbalistoch „Bílý andely“ zaradila do náboženstva. Cestopis „Biely a čierny New York“ zaradila ako „Biely New a čierny York“! Asi podľa obálky, ktorú výtvarník po uhlopriečke rozdelil na bielu a čiernu plochu. Názov vyšiel tak, že v čiernom poli, boli bielym napísané slová „Biely New“ a v bielom poli, čiernym, slová „Čierny York.“ Ťava!

V tom sa otvorili dvere a vplávala matróna. „Zuzka, ná a ty tutok čo ešte smrdzýš? Nemáš svojé roboty?“ Zuzka zmizla tak, ako

prišla. Obracia sa na Kamila. „Ná, Vy čo? Zajtra ráno dóndzyte sem a dáme Vám prúkazky a môžete robiť!“ Kamil bol rád, že sa za ním zatvorili dvere.

Sadol na Pioniera a hajde domov. Tam ho čakalo prekvapenie.

Svokrovci mu oznámili, že je otcom syna.

Prostata

Proste prostá, tá prostata

Sprosto sť'atá, prestáta

Sť'a daní stá, pre štát

To raz musí prestať.

To raz musím prešť'at'

Jaruška

Šepce do úška

Bzučí ako muška

Ako nervov skúška

Sladká je sť'a hruška

Koláčov osúška

Než padnú do bruška

Útulnučká chýžka

V nej domáca myška

A poézie knižka

Zbožná ako mniška

Etikety výška

Fikaná sť'a líška

Ostrá ako tuška

Striel'a ako puška

Jaruška, družka!

No, je to s ňou fuška!

Volebná

**Zlecely sa strany, táhnú na podolá
Nad vysoké hory a nad rovné polá
Cez Dunaj nad Váh, Hron, Poprad a Tisu
Nesú v rukách demyjóny a guláša mysu**

**Duný Dunaj a vlna za vlnu sa valý
Nad ným býlý zámek majstróv samochvály
Kortešačka. Sluby. Aj guláše budú
Šak sa mosá zalúbyt temu svójmu ludu!**

**A Ty len vol ho! Detvo mójho rodu
Nedaj sy zebrať volebnú slobodu!
A bárs aj hlasy dáš v tem boji dzyvokom
Vol Ty len, bárs nevol, furt budeš otrokom!**

Laco Hanniker

Ústa plné čerešní

Úryvok z pripravovanej knihy

Zostaneme s Markom v pomykove, pretože doteraz nás nikto takto na slobode pohybu neobmedzoval. Ale, to sme neboli prváci. Teraz sme. Všetko rieši pán farár Blaškovič, ktorý kontroluje stupeň znečistenia kostola svätého Ondreja a jeho okolia. Je to horšie, ako predpokladal. Pomaly niet kam stúpiť. Zlostne zatlieska na krdel' holubov, hradujúcich v trojbubnovej veži. Vystrašené mračno hlučne vzlietne a zakryje Slnko.

Pokiaľ mi len pamäť siaha, tak nikdy som nepoznal nábožensky presvedčivejšieho katolíka, než práve nášho dôstojného pána Blaškoviča. Poznal som desiatky rôznych farárov, ale ani jeden sa mi nezdal taký predurčený na výkon pastierskej funkcie ako on. Štefan Blaškovič sa už musel narodiť v sutane a po celý svoj dlhý život si ju nevyzliekol. Nepristihli ste ho pri inom, než pri žmolení pátričiek, večnom odriekavaní modlitieb a zbožných rozhovoroch s veriacimi. Bohoslužby konal tak, akoby každá z nich už mala byť posledná a pod silou jeho argumentov o Bohu a Ježišovi sa nikto nedokázal odpútať od viery ani na jedinú sekundu. A bolo jedno, či išlo o polnočnú omšu, alebo o májové litánie. Ženská časť obce od päťdesiat rokov vyššie ho priamo zbožňovala a nedala naňho dopustiť. Raz bol taký zapálený pri kázni, že od vzrušenia omdlel. Mali ste vidieť, ako mu bežali všetky na pomoc. Prebrali ho a chceli zaniest' do postele, nech si odpočinie, ale pán farár rázne odmietol a pobožnosť dokončil. Pre mnohých stelesňoval prítomnosť Krista na zemi. Nevedeli, ako sa volá pápež, ale božieho služobníka Blaškoviča poznali nielen Voderady, ale aj široký región. Autoritu, ktorú požíval, by sa v takom tom malom regionálnom zmysle dala označiť za cirkevnú diktatúru. Nad jeho výrokmi, či závermi a odporúčaniami sa nediskutovalo, raz to povedal pán farár a basta. Autorita obecných orgánov moci sa, v porovnaní s autoritou

dôstojného pána, nedala vôbec porovnať. Predseda MNV, či riaditeľ školy boli popri pánu farárovi nezaujímavé drevené figúrky. Ľudia ho zdravili na päťdesiat metrov, aby si náhodou prípadný, oneskorený pozdrav, nemuseli do konca života vyčítat'. Faru zásobovali miestni gazdovia grátis a to tým najlepším, čo sa im podarilo dopestovať. No a my, chalani, sme každý týždeň vystúpili po deväťdesiatich siedmich šteblíkoch rebríkov v kostolnej veži, aby sme mu priniesli päť, šesť holúbkov k nedeľnému obedu. Videli ste niekedy kolóniu holubov, v ktorej nemožno stúpiť inam, než do hniezd, plných drobných bielych vajíčok, a mlád'at od práve vyliahnutých cez vypasených, páperových dorastencov až po plne operených mládencov a slečny, pripravujúcich sa na svoj prvý let? Stovky a tisíce hrkútajúcich potvor a pol metrová vrstva guána všade naokolo. Ich počty sa nikdy nezmenšovali, aj keď pán farár uskutočnil niekoľko pokusov o ich biologickú likvidáciu. Nasadil vyhladované mačky z cigánskej osady. No, namiesto toho, aby mačky požrali holubov, pravidelne sme znášali dolu ich vyziabnuté kadavéry bez očí. Keď sme zliezli s vypasenými holubmi dolu, smrdeli sme na sto honov a obšivali sme sa od bích. Naše mamy to nemali rady, ale ani jedna ani necekla, než by mala spochybníť službu pre dôstojného pána. A my, vyvolení, sme boli pyšní na to, že si vybral práve nás a ostatným kamarátom sme zážitky z kostolnej strechy a veže zoširoka a farbisto opisovali. Čo by sme my nespravili pre blaho nášho farára Blaškoviča, pána nad našimi životmi. No a tie holúbky mu pripravila gazdiná tak, že v nedeľu predpoludním od nich voňala celá hlavná ulica a všetci sa ponáhľali domov k nedeľnému obedu. Boris Filan by nepochybne prijal pozvanie na túto extrémnu lahôdku a rozplýval by sa nad zážitkom, ktorý mu chuť voderadských holubov priniesla. Nepochybne by o tom napísal vážne pojednanie v niektorom zo svojich báječných cestopisov. Začínal by sa slovami: „Vážení, jedli ste niekedy voderadských holubov? Nie?! Tak radšej nezomrite, kým neoprobujete. A najlepšie u tamojšieho dôstojného

pána Blaškoviča. Teda poviem vám...“ Stačí. Nebudem tu Filana poučovať, ako má písať o najlahodnejšom jedle svojho života.

A hoci všade naokolo „zúril socializmus“ vo všetkých jeho podobách, na nášho pána farára a jeho neotrasiteľné presvedčenie nemal tento spoločenský pohyb ani ten najmenší vplyv. Neexistovala taká sila, ktorá by ho dokázala odvrátiť od Boha. Často si ho predstavujem, že v nebi, pretože nikam inam sa dostať nemohol, sedí po pravici Pána Boha, popíjajú rizling z voderadských viníc, vedú odborné dišputy a svätý Peter ich závistlivo sleduje. V čase môjho odchodu z lavice prvej triedy bol pán farár Blaškovič na vrchole svojich schopností a jeho autorita sa nebies dotýkala. S Markom sme sa prevrátili hore pupkom, keď sa pred nami objavil.

„No, čo je, prváci, neviete pozdraviť?“

„Pochválen buď pán Ježiš...“ odriekam naučenú formulku, no Marko ma schňapne za rukáv.

„Víme, ale nesceme.“ Rozbehne sa domov, až sa za ním práši. Dobre tuší, že keby zostal stáť, tak náš milučký pán farár Blaškovič zasa nemá k dobrému zauchu až tak ďaleko. Poriadok musí byť, a v cirkvi zvlášť. Teraz však akoby zapadol po kolená do betónu a celkom malý, žmurká na svet a nechápe, o čom je reč.

„Prečo..., ehm...prečo nechcete zdraviť?“ Marko je však už v nedohľadne, a tak zostávam na rane sám. Nahnem sa k nemu, k takému zmenšenému, a zdôverím sa mu s prvým, čo nás dnes Pavlínka Stúpalová naučila.

„Lebo súdružka učiteľka nám povedala, že dnes sa zdraví ...sa zdraví... česť práci.“

Mama len neveriacky roztiahne ruky a bezmocne ospravedlňujúco sa usmeje na farára Blaškoviča, ktorý asi po prvý raz počul o tom, že je triedny nepriateľ.

„Ako??? Česť práci????“ vidím, ako mu na širokých lícach nabiehajú fialové žilky a celý sa mení na diabla. Z očí mu srší oheň a síra a spod sutany vytrča kopyto a koniec chvosta. Toto sa neskončí dobre, myslím si v duchu a rovnako tak aj moja mama,

ktorá sa chystá prejsť cez cestu a zachrániť ma pred peniacim pánom farárom.

„Povedal si, česť práci?“

„Uhm, česť práci.“ kokcem a čakám prvú ranu.

„A to čo je za pozdrav pre malé deti, há?!“

„Ja... ja... neviem, pán farár...to pani... súdružka učiteľka, to ona,“ snažím sa v pude sebazáchovy zachrániť si vlastný život a dobrú povest' katolícky vychovaného prváka. Ale už zo mňa nevyjde ani hlások, pohľadom privolávam mamu a celkom paralyzovaný, na hanbu sveta zafarbím pančuchové nohavice na tmavo hnedo. Toto keby videl Ludvik. Ani teraz, ani vtedy som nebol žiaden hrdina a jediné, čo ma udržiava na nohách je prítomnosť mojej mamy na druhej strane cesty. Ale, mama d'aleko a diabol v sutane blízko. Pomóóóc, pomôžte mi niekto! SOS! Lenže, ja som dieťa šťasteny. Záchrana prichádza zo strany, odkiaľ by som ju nikdy nečakal.

Práve spôsobne prechádzajú okolo moje spolužiačky Kveta a Joja, na ktoré prevýchovné metódy Pavlíny Stúpalovej nemajú ešte žiadaný dosah. Na a tri metre od nás sa poklonia, prežehnajú a kričia, aby ich bolo dobre počuť, pochválen bud' pán Ježiš Kristus, pán farár, pochválen bud' pán Ježiš Kristus.

A dôstojný pán farár Blaškovič, celkom rozložený Markovým výkrikom, na smrť urazený trúfalosťou mladej učiteľky a dopletený mojou detskou úprimnosťou, v nekonečnej snahe nestratiť dôstojnosť ani v tejto, vypätej situácii, im odpovedá, Česť práci, dievčatá, česť práci...

„Česť práci, pán farár,“ zašepkajú Kveta a Joja s neveriacimi očami, spustia zbesilý útek a doma zvestujú, že práve zažili svoj prvý zázrak v živote.

Mama radšej beží do kaštieľa, aby ju pán farár nevidel nahlas sa smiať takto na ulici, a ešte z neho. A ja, čo mi sily stačia, cupitám na špičkách v mokrých pančuškách za ňou. Inštinkt mi velí,

že ak pán farár práve vyslovil česť práci, tak som už mimo bezprostredného ohrozenia života.

Vojto Haring

Láska kontra skleróza

Hoci to bola vynikajúca inscenácia, nemohol som z nej mať ozajstný umelecký zážitok. Žena, čo sedela vedľa mňa, upútala moju pozornosť viac než herci na javisku. Vyžarovala z nej inteligencia a noblesnosť. Keď som sa s ňou počas prestávky zhováral, uvedomil som si jej rozhl'adenosť a krásu aj jej osobnosti. Po predstavení som sa do nej zalúbil. Zhovárat' sa s ňou bola symfónia duchaplnosti, čas uháňal ako splašený žrebec, ani sme nezbadali, že sa treba narýchlo rozlúčiť. Nastupujúc do električky, narýchlo mi na lístok napísala

telefónne číslo a pošepala mi svoje priezvisko. Také expresívne, ľahko sa dá zapamätať. To isté som spravil aj ja. Číslo telefónu písomne, priezvisko ústne. Ved' je také ľahko zapamätateľné.. Hneď na druhý deň ráno som telefonoval:

„Dajte mi...no...“ zalovil som v pamäti - „slečnu Prevetralovú!“

„Taká u nás nepracuje,“ – odvetila spojovateľka podniku.

„Tak potom Vyčistilovú alebo Upratovalovú. Má to niečo spoločné s upratovaním!“ – inšpiroval som telefonistku k uvažovaniu.

„Viete čo, mladý pán?“ ona na to, - „prekárať sa môžete so svojou milou a nie so mnou!“ – a zložila telefón.

Ved' aj by som a ako rád! Len keby som vedel, ako sa volá. Denne som volal číslo z už dokrčeného lístka, či tam nie je slečna Prepletalová, Vyrátalová, Vyvrátilová, či Zarmútilová. Márne.

Takéto trampoty môže čistej láske nastražiť iba skleróza. V hlbokej depresii som blúdil po nociach mestom. V myšlienkach stále s ňou, v skutočnosti tak beznádejne sám. Iba jarný vietor mi robil spoločníka. Vysúšal a vymetal chodníky... Áno, to je ono! Heureka!!! Táto asociácia na mňa zapôsobila ako kúpanie na Archimeda. Volá sa Vysušilová!? Nie, skôr Zametalová. Istotne tak a nie inak. Hneď ráno som volal:

„Okamžite mi dajte slečnu Zametalovú!“

„Zametalovú?“ divila sa spojovateľka. „Vymětalovú, nie?!“

„Áno, áno Vymětalovú! Len mi ju už preboha dajte!“

„Lenže slečna Vymětalová je už pani Karasová.“

„Čožéééé?!“ zrukol som do slúchadla. „Čo to hovoríte?“

„Bolo to takto,“ dala sa do vysvetľovania pani na druhom konci drôtu, „asi dva mesiace ma trápila, aby som jej na jedno telefónne číslo volala nejaké rybacie priezviská.“

„Čóóó?!“ – cítil som, že sa ma zmocňujú mdloby.

„No, že či je tam nejaký pán Uhor, Hruzík, Sumec...“

„Ktooo?!“

„No chcela aj Belicu, Pstruha, Tresku, Sled'a...“

„Kohooo?!“

„Robila všetko možné, radila sa aj s ichtyológmi.“

„To je nepochopiteľné!“ – krútil som hlavou, až sa mi telefónna šnúra omotávala okolo krku. „To ste sa tam, prosím vás, ani raz riadne nenamazali?“

„No dovoľte!“ – zajačal hlas v telefóne.

„Nemyslím tým len na vás, „povedal som ospravedlňujúco, „ myslím tak všeobecne. Či sa za ten čas u vás nikto neopil... To viete, po opici býva taká telesná nepohoda, žalúdok pláva na vode, človek má chůtky ako tehotná žena a vtedy si ľudia zvyknú túžobne vzdychnúť, mať tak kyslého haringa, alebo zavináča! Rozumiete, pani?! Haringa a nie žraloka alebo veľrybu! A pani Vymětalová by hneď vedela, že nehľadá Karasa, ani Hružika, ale Haringa, teda mňa. Rozumiete?!“

V telefóne zaľahlo ticho, tichšie ako zlé svedomie.

„Je mi ľúto,“ – zajachtala do neho stiesneným hlasom telefonistka, „ale pani Karasová je už druhý týždeň na svadobnej ceste.“

Ticho som položil slúchadlo. To je strašné, akí sme nepoločenský. Čo je to za kolektív, v ktorom sa za taký čas nikto, ale nikto riadne neožerie?!

Vyhlasenia

Do pozornosti adrenalínovým typom

Každá hlúposť
nás rani
vtedy, keď sme
nasrani.

Agresia

Daj tomu pojmu
patričný rozmer.
Keď začneš vojnu,
ide ti – o zmier.

Kandidátska

Staraj sa
o hlasy,
kašli na –
ohlasy!

Poslancom

Keď patríte
k tejto fajte,
tak žlč s blenom
rozdávajte!

A držte sa
toho smeru,
veď takých vás
ľudia berú!

Povel dňa

Okradnutí,
obraní,
z útoku do –
obrany!

Pohyb zla

Namiesto faktov
dohady.
Zlo doplazi sa.
Dohadí!

Predpoklad

Chceš sa hrdiť
znakom léna?
Najskôr pekne
na kolená!

Na tepne doby

Sledujeme
zvláštnu živosť,
keď sa mení
nevraživosť
na vraživosť!

Postupujte dozadu!

Ten náš vývoj
v jednom kuse
má smer ako
v autobuse,
keď vodič vyzve
osádku,
vraj nech sa tlačí –
do zadku!

Metamorfóza

Možno už aj vám to zaplo,
bije nám to do očí,
aj anjel sa stane diablom,
keď sa v moci namočí.

Vyhlasenie
jednej slečny
Radšej driečny
ako priečny,
ja mám prejav
záverečný!

Proces tvorby
Keď sa trochu otesá
tá myšlienka z notesa,
podrobí sa slovným hrám,
tak z nej bude – epigram.

celoročný monument v Bratislave

Mikuláš Jarábek

Príležitostný obchod

Trhová ekonomika dáva priestor podnikaniu, čo občas kazia nekalé kšefty a kadejaké machinácie v rôznych sférach obchodovania. Nedávno sa podobný škandál prevalil u susedov v Česku a hovorí sa, že to bolo horšie ako všetky živelné pohromy.

Obchodovanie však hýbe svetom a obchodný duch už dnes vládne všade, často aj tam, kde sa to ani nezdá. Keďže som po predkoch zdedil obchodnú žilku aj ja, netrpezlivo som čakal, kedy sa konečne aj ku mne, príležitostnému humoristovi, pridá šťastie, čo občas zvykne sadnúť aj na vola.

Jedného dňa sa napokon skutočne dostavilo, dokonca hneď v podobe dvoch seriózne vyzerajúcich pánov. Prvý, zrejme majiteľ čínskych obchodných reťazcov, sa tváril ako diplomat. Druhý, neurčitého pôvodu, mohol byť rovnako vlastníkom schránkovej firmy, ako bankárom v daňových rajoch. Po krátkom privítaní rýchlo prevzali iniciatívu a prešli rovno k veci.

- Chceme od vás, aby ste nám predali svoju krajinu!

Hoci vo mne riadne hrklo, rozhodol som sa ako správny obchodník zachovať rozvahu a chopiť sa príležitosti.

- Nuž, nie je to také jednoduché, páni, ale uvažovať sa o tom dá...

- Ponúkame vám slušnú sumu, určite získate, len to neprežeňte!

- V prvom rade si musíte uvedomiť, o čo všetko by som prišiel. Nejde predsa o nejaký záhumenok. A čo je hlavné, mám túto krajinu úprimne rád!

- No, čo už je to len za krajinu, - s pochybným úškrnom poznamenal zbohatlík z daňových rajov a majiteľ schránkovej firmy..

- Áno, ale je to moja krajina! Možno menšia ako vaša, ale pozrite na to hlavné mesto na Dunaji s bohatou históriou a vynoveným hradom. A čo ten Malý Rím, aký nenájdete v celej Európe. A ešte sú tu aj naše dravé rieky a hrdé Vysoké Tatry, ktoré nám závidia nielen v Čechách!

- Áno, áno, máte aj riečnu, železničnú a leteckú dopravu, - rýchlo prítakal čínsky veľkoobchodník, - no akosi málo obyvateľov. Prejdime radšej k veci. Povedzte si cenu!

Ako každý dôchodca mám kalkulačku v hlave. A zdravý rozum velí, keď dávajú, ber!

Vzal som ceruzku a na papier napísal sumu.

- Čóóó, tristo tisíc?! To je nehorázne, - rozhorčil sa lakomý spoločník čínskeho záujemcu.

- Ked' chcete, berte. Nezl'avím! Ved' tol'ko platia aj pri jackpote v lotérii, pri reklamnom spote v televízii alebo ako odškodné v bulvárí...

- Dobre, dobre, len sa nehádajme, - zavelil čínsky veľkopodnikateľ, - spust'ite tretinu a môžeme sa dohodnúť.

- Ked' nedáte ináč, - snažil som sa zakryť úľavu ťažko skúšaného dôchodcu, - uspokojím sa aj s tým. A čo teraz, kedy si to všetko chcete začať po kúskoch odvážať? - prebudil sa vo mne aj pocit záchrancu, lebo ako majiteľ bytu, získaného svojho času v kupónovej privatizácii, dôverujem hlavne našej polícii a jej snahe pomáhať a chrániť.

- **Ako odvážiť? – začudovali sa obaja cudzinci naraz. – Vy si len píšete tie svoje humoristické fejtóny a o iné sa nestarajte. Nám to celkom stačí. Ostatné je na nás!**

A tak mi teraz, keď sa mi konečne začalo dariť v podnikaní až na dôchodku, vráta v hlave, či som s tými mojimi šikovnými obchodnými partnermi, ako začiatočník, predsa len neprerobil.

Kauza s podmienkou

V súdnej sieni vládlo napäté ticho. Pohľady väčšiny žien prítomných v sále zaujal zdravo vyzerajúci dôchodca v úlohe obžalovaného. Jeho opálená tvár s módne pristrihnutou briadkou pritáhovala najmä tie mladšie ročníky. Ostatné sa tvárili, akoby patrili k poškodeným.

- **Obžalovaný, je na vás podanie, že ste sa v júli tohto roku skryli v kríkoch a zízali ste na kúpajúce sa ženy. Čo nám k tomu poviete?**

Obžalovaný sa pousmial popod fúziky, previnilo pozrel na sudcu a úprimne si vzdychol.

- **Áno, keďže som nemal čo robiť, prechádzal som sa zhodou okolností popri riečke, kde sa práve kúpali poškodené ženy.. Jedna z nich bola mladá a krásna ako víla. Nuž som sa zastavil a obdivoval jej vnady. V plavkách vyzerala krajšie ako všetky doterajšie missky. Mali ste vidieť tie ideálne miery prs, bokov a tú štíhlosť nôh...**

- **A mali všetky ženy plavky?**

- **Iba ona, ale na ostatné som sa nepozeral. Len si, pán sudca, predstavte takú dvadsaťtri ročnú dievčinu, vysokú a krásne opálenú, s úžasným drikom a v nepatrných plavkách, keď vystupuje z vody. No hotová Afrodita!**

Sudca si odkašľal a s rozpakmi namietol:

- **Čo mi to rozprávate...ved' tu nie sme na prehliadke krásy!**

Keď sa však v publiku ozval povzbudzujúci chichot rovnako opálených mladistvých diev, obžalovaný sa nenechal odbiť.

- **Ale pán sudca, krása si vždy zaslúži pozornosť...**

- No áno, ale boli tam predsa aj dámy bez plaviek!!

- Ved' hej, ale tie nestáli za pozornosť...Jedna bola taká počerná, pri sebe, a druhá chudá, škoda vravieť...

Tieto slová vyvolali u väčšiny žien v publiku nevôľu, ba až pobúrenie. Obžalovaný sa ale spamätal a rýchlo sa snažil napraviť, čo sa dá.

- Viete, pán sudca, ved' ja za to nemôžem, že sa dámy na zmiene-nom mieste kúpali nahé. A poškodenej dievčine som záväzne sľúbil, že ju za to zoznámim s manažérom jednej modelingovej agentúry.

- Dobre, dobre, - prerušil ho sudca, - ďalšie aktivity sú už v tomto prípade irelevantné. Vzhľadom na vaše úprimné priznanie vám v skrátanom pojednávaní vymeriavam iba podmienený trest s odkladom na tri mesiace.

Potom kývol na obžalovaného, aby pristúpil bližšie, a potichu dodal:

- Predpokladám, že pri vašich voyerských sklono-ch ste nezabudli ani na adresu toho svojho objektu!

- Samozrejme, že ju mám, tu je. A neberte ju ako úplatok, - ubezpečil sudcu vd'ačný vinník, čím vyšlo najavo, akým veľkým prínosom môže byť pri súdnom pojednávaní aj dohoda o vine a treste.

Nemocnica na okraji mesta

(Scenár zo súčasnosti)

V operačnej sále panuje čulý ruch.

- Kde je skalpel, - osloví sestričku chirurg, - pred chvíľou tu bol.

- Nevie-m, pán doktor, podala som vám ho rovno do ruky. Možno ste ho odložili bokom, - pohotovo mu odpovedá inštrumentárka.

- Ved' preto, poznám prípad, že ho voperovali pacientovi do brušnej dutiny, - dodá starostlivý lekár – pamätník.

- No zbohom, - pridáva sa so záujmom asistujúci lekár, - to si spomenuli, až keď bolo po všetkom?

- Čoby, ved' potom ho opäť otvorili a skalpel vybrali. Nemali toľko pacientov ako my. Ešte máme šesť prípadov. Treba si pohnúť!

- Pán doktor, - zahlási o chvíľu pri ďalšom prípade asistent.. – Máme tu pacientku, ktorú už operoval váš predchodca. Ale pre znižovanie stavu sme ho museli prepustiť.

- Aha, pamätám si na ňu. Môžeme začať? Držte háky, pán kolega, ja to zatiaľ prehmatám... Opäť známa diagnóza! Myslel som si to... No, nedá sa nič robiť, pustíme sa do toho... Čo je s tými hákmi, pán kolega, skoro vám tam jeden skízol, ešte aby ste nám ho tam zašili. Ozaj, našiel sa ten skalpel? Vidím, že ste mi podali iný. Keď prídeme o skalpel, háky a ďalšie inštrumenty, zase budeme znižovať stavy, lebo nemocenská nám nepreplatí náklady!

Operácia pacientky našťastie prebieha normálne, a tak to hlavný lekár využije, aby priučil asistujúcich kolegov aj tajomstvám medicínskej alchýmie.

- Predstavte si, že v jednej nemocnici prednedávnom operovali ťažkého alkoholika na žalúdočné vredy a podarilo sa im nechať mu v žalúdku špongiu. Nič sa mu však nestalo, pretože keď aj vypil celú fľašu tvrdého, špongia všetko nasala a ostal triezvy. Horšie bolo, keď si pritiahol opasok. Hneď bol spitý ako čík.

Po skončení vcelku bezproblémovej operácie nazrel do dverí člen pomocného personálu s tým, že kvôli odvolaniu ďalšieho prípadu budú mať nútenú prestávku.

- A vy ste kto? Zdravotník? – pustí sa doňho šéf operačného tímu.

- Akýže zdravotník!? Ved' vy ste typický žlčníkár a zdravotník musí byť príkladom pre ostatných. Hneď si ľahnite a ideme na to! V prvom rade si každý musí uvedomiť, že zdravotné poisťovne platia iba za odvedené a kontrolovateľné výkony. A v našej nemocnici sa prevratná liečba pacientov zásadne zakladá na operáciách bez poradovníka!!

Eva Jarábková- Chabadová

Letné básne

V obilí

Ufóni, to oni

vystrihujú si čipky v našom obilí.

Aj doma, možno, takto polia zdobili,

kým nezačali objavovať iné svety.

Aj nad nimi nejaké slnko možno svieti,

no nevideli nikdy kytice

z červených makov a modrých nevädzí,

aké iba ty viažeš, milá, na medzi.

Ufóni, to oni

vystrihujú si čipky v našom žite,

keď ľudstvo spí a je menej ostražité.

Nevädze, maky a možno teba,

prišli si zobrať do ufónieho neba.

Alebo už ho našli, ako v noci ja?

Do rána trčali nám nohy z obilia.

Mesiac je v lete túlavý a bosý

Mesiac je v lete túlavý a bosý,

ľahko ti vkízne do rukáva

a kým posledná hviezda zhasne,

zváľanú trávu

z vlasov si budeš vyčesávať

a v lístí hľadať

vybrané slová z nočnej básne.

Oplatí sa ti, prežiť zimný mráz

a s dušou skrehnutou a chorou

**na leto čakať a ono príde, skoro.
Neponáhľaj sa, máš čas,
miliónkrát tu preda bolo
horúce ako láva.**

Túlavý mesiac ti opäť vkízne do rukáva....

Ideálny piknik

**Dostal som košom, piknikovým,
odvtedy predieram sa krovím
sám, iba s tou ťažkou nošou
a hľadám romantické miesto.
Budem tam s tebou, nie s tou,
čo mi dala košom,
budeme spolu, len my dvaja,
piknikový kôš a ja.**

Jesenná

**Čas sladkých zrelých žien
Keď všetky plody sú zrelšie ako ty
a sladké padajú ti na hrud'
ako brošne,
keď pavučina babieho leta
zotiera ti vrásky
kde tu, aj celoplošne
a ranná hmla ti kreslí
siluetu dávnej lásky,
to skončilo sa leto
a jeseň sa hlási.**

**Keď nohy trochu viaznu vo farebnom lístí,
tak vzlietni, veď vietor ťa istí
a niekde tam, v tom šuchotavom lístí,**

**aj čas sa stratí, netreba sa viac trápiť preň.
Jeseň je čas mladého vína,
jeseň je čas sladkých, zreých žien.**

Interpunkcia

Bodka

**Posledná bodka za vetou už uschla,
ale nebolo by márne
začať ju písať znova, ved' zopár
tém ešte máme načatých
a je všeobecne známe,
že ani ja, ani vy nie sme z tých,
čo končia s letom, pokiaľ ešte máme
plné náručie poľných kvetín
a zopár bodiek na kabáte lienky.**

**To iba neúprosný básnik
je určite tej mienky,
že práve tie, chýbajú mu za súvetím.**

Čiarka

**Poslali ste mi, pane,
štyri čiarky vo vete
a medzi nimi písali niečo o nezmysle.
Ja si ich nechám, chápete,
čiarka je o tom, že ešte niečo príde.
Nie, že zide z mysle,
aj zo sľubov zide a štyri čiarky,
to ešte nie je bodka.
Naopak, ešte sa medzi ne
zopár citosloviec votká.**

**Čiarka je o tom, že klesáme,
teda, že klesáme hlasom
a príde ďalšia slovná várka
prednesená basom,
že neviem čo chcem, a čo som.**

**Včera som pre vás bola otáznik,
dnes iba hlúpa bodkočiarka.**

GABO KOPÚNEK

Ako si Jano vyslúžil parohy

Jano sa ženíl tesne po Nežnej revolúcii. Lenže, aký nudný život viedol dovtedy, nezmenený ho mal aj potom. Nech sa Alena snažila čoraz viac, so zadubencom nepohla. Mnohí sa čudovali, čo Alena, speváčka zábavovej kapely, na Janovi videla. Síce bol fešák, ale úplný opak. Spoločnosti viacerých ľudí sa stránil, vždy stál bokom. Lenže, Alene vtedy imponoval a v tých časoch mala čo do toho hovoriť aj chémia. Lenže, ako po svadbe prišli neplánovane deti aj Alena kariéra sa postupne vytratia komínom rodinného krbu.

„Kam to, dofrasa, tá ženská mohla dať...“ hromžil Jano na Alenu, keď hľadal v skrini hygienické vreckovky. „Tu boli a nie sú... A toto je čo?“ zadivene hľadel do obálky, z ktorej vytiahol dve brožúrky o sexe. Jano bol celkom zdravý človek až na jednu ťažko vyliečiteľnú chorobu. Bol žiarlivý a žiarlivosť ho privádzala takmer do šialenstva. Alena jeho neznesiteľným správaním veľmi trpela. Každé vysvetlenie čo i len minimálneho podozrenia si Jano preonačil podľa seba, až napokon rezignovala a len ticho trpela neoprávnené krivdy. Sama sebe si to obhajovala tým, že nechce ublížiť deťom.

„Sex pri túžbe splodiť dieťa... ako zabrániť počatiu... čo za nezmysly to tá žena číta?!“ Jano odložil prvú brožúrku, no ešte viac

ho vytočila druhá, kde sa podrobne opisovali polohy pri sexe. „Načo to tu má?“ spytoval sa sám seba. „Žeby mala Alena známost?“
Jano hľadal ďalej. Tentoraz však nie vreckovky, ale iný rukolapný dôkaz o manželkinom divnom počínaní. A našiel ho. Pod nepoužívanou posteľnou bielizňou našiel tabletky aj s príbalovým letákom. „Načo jej je antikoncepcia?!“ „Žena mi je neverná!“ zahučalo Janovi v hlave a začal chytat' amok. Zmyslov zbavený vletel do úradu, kde Alena pracovala ako sekretárka. Lietal od dverí k dverám a snoril ako jazvečík. Konečne ju našiel. Silne ju schytil za ramená a zatiahol do prázdnej kancelárie, kde sa podľa zvyku na ňu rozkričal. A zo zvyku Alene neveril ani slovo o tom, že brožúrky čítala preto, aby ozvláštnila ich intímny život a antikoncepciu berie, aby nepočali ďalšie dieťa. To však Jana vytočilo ešte viac, pretože mal dedične v hlave zakódované, že ženu chlap doma za sukňu neudrží, ale krdeľ deciek áno.

Prerátal sa však. Alenu už omrzelo večné ponižovanie. Jediné, v čom Janovi neklamala, bolo, že bola u lekára a poradila sa s ním o najvhodnejšom spôsobe prevencie pre oboch. Tým ale nemyslela seba a Jana, ale seba a lekára. On bol totiž dlhé roky jej jediným spovedníkom a mužom, ktorý dokázal vnímať jej potreby. Všetky.

Niekoľkoročný vzťah Jana a Aleny sa vrátil na samý začiatok. On stál opäť bokom, ona zo srdca spievala. Len sa už pritom pozerala do iných očí. Tie Janove len nemo sledovali, ako si celý ich spoločný život Alena zbalila do pár kufrov aj s deťmi. Aj sa za nimi na poslednú chvíľu rozbehol, ale cez veraje bytu sa akosi nemohol prebiť. Bránili mu v tom parohy, ktoré si zavinil sám.

Takú vojnu Praha ešte nezažila

Bratia Mišo a Jožo boli známi tým, že okrem kvalitnej hudby vedeli zabaviť hodovníkov aj rôznymi šibalskými skutkami. Najmä Mišova popularita v Trnave a okolí vyrástla do takej miery, že sa mu prisudzovali i také historoky, o ktorých nemal sám ani potuchy. Asi

najznámejšou, ktorou sa roky zabávali štangasti na Zelenom kríčku, bola groteska so starým lepenkovým vojenským kufrom. Mišo sa s ním rád presúšal pomedzi ľudí čakajúcich na autobusy. Ich zrak ani tak nepriťahoval Mišo, inak fešáčisko vysoký, ale práve ten kufor, z ktorého vytrčala zelenučka stokorunáčka. Na taktné upozornenie jednej zo ženičiek však Mišo reagoval tak, že od zlosti vyčnievajúcu časť bankovky odtrhol so slovami, že ich má plný kufor a stále mu nejaká z neho vylieza. Aj preto ho klientela všetkých trnavských pohostinstiev považovala za bohatého bohéma, ktorého keď oslovili nejakým titulom, bol ochotný zaplatiť rundu celej krčme.

Menej známou je však historka z povojnových dní, kedy sa Mišo s Jožom vybrali na výlet do Prahy. Batožinu oboch bratov okrem nerozlučných harmoník tvoril aj povestný kufor, v ktorom okrem predmetov bežnej potreby skrývali aj drahocenný kontraband – tovar, ktorý najmä na území bývalého Protektorátu mal cenu zlata. Cigarety boli v Čechách totiž takou vzácnosťou, že sa nimi dalo zaplatiť cestovné vlakom, strava i dokonca pobyt v hoteli. Mišov kufor skrýval niekoľko škatúl s dvesto cigaretami, ktoré obaja bratia dostávali na prídel aj napriek tomu, že nefajčili.

V ten večer obaja vstúpili do kaviarne jedného z pražských hotelov na Václavskom námestí. Tanečný parket už praskal vo švíkoch, sedieť sa dalo len na galérii, ale to bratom vonkoncom neprekážalo. Neprišli tancovať, ale sa len zabaviť a odpočúvať šlágre, ktoré v tých časoch kralovali v nóbl podnikoch. Rozšafný Mišo dostal z ničoho nič vnuknutie, ako rozbehnutú zábavu ešte viac okoreniť. Postavil sa, otvoril kufor a na tanečný parket rozhodil škatuľku s dvesto cigaretami. V momente sa tanečný parket zmenil na bojisko. Starí i mladí, muži i ženy sa navzájom sácali, trhali si šaty, škriabali, hrýzli a sem-tam bolo počuť aj silné zaucho. Ďalšia dvestovka cigariet už nenechala vlašných ani muzikantov a personál. Cigaretovej bitky sa nezúčastnil len hlavný čašník, ktorý zalamujúc rukami poznamenal: „Tak tohle jsem ještě nezažil!“

Duchaprítomne vyzval oboch súrodencov, aby opustili kaviareň, pretože za chvíľu sa tam určite objaví polícia a mohli by mať z toho problémy. Za dobrú radu sa mu Mišo odmenil škatuľkou cigariet, takže nakoniec na tom čašník zarobil. Rozbitý inventár totiž zaplatili hostia a jemu zostali nepolámané cigarety, ktoré v tom čase mali cenu zlata.

Eva Kopúnková

Mikulášsky poplach v pekle

V pekle boli hody. Mladí i starí čerti sa zabávali. Aj strážcovia kotlov s hriešnymi dušami mali voľno. Oheň pod kotlami iba blikotal. Na malé čertícatá akoby zabudli.

„Podme sa zabávať,“ ozval sa najsmelší čertík. „Počul som, že na zemi sa deje čosi čudné. Ďalekohľad nikto nestráži.“

V pekle mali ďalekohľad, ktorým pozorovali ľudí. Čertíci sa chvíľu okúňali. Zvedavosť zvíťazila. Keď otočili ďalekohľad na západ, zbadali čudnú vec. Akýsi dedko v červenom plášti s červenou čiapkou a bielym brmbolcom letel s vetrom o preteky.

„Páni,“ kričí najmladší čertík. „Letí na saniach. Je tam čosi napísané. Sa – sant – satan. Čudné. Rohy sa mu rozdvojili...“

Keď čertíci otočili d'alekohľad na východ, znova uvideli dedka. Ten však išiel po vlastných, s obrovským batohom na chrbte. Len oblečenie mal trochu iné. Biele vlasy mu prikrývala baranica a namiesto plášt'a mal kožuch. „Brrr,“ vraví najlenivejší čertík, „v takej zime by som ani nos von nevystřil. Asi preto ho má taký červený.“

Čertíci otočili d'alekohľad dopredu. Zo začiatku nevideli nič. No o chvíľu sa objavil deduško s vysokánskou čiapkou na hlave, v plášti akejsi zaujímavej farby, s palicou v ruke a košíkom, z ktorého vykúkali všelijaké dobroty. Vedľa neho kráčali dvaja čertíci. Jeden štrngotal reťazami a druhý, s namúčenou šticou, mal na chrbte krídla.

„Mik – miki – miku...“ číta najšikovnejšie čertíča. „Šiky – myky do papriky! Pod'me sa aj my hrať na tie zemske čudá,“ skřikne najstarší a odstrčí d'alekohľad.

Netrvalo dlho a najdlhší čertík potiahol z Luciferovej šatne červené rúcho so špicatou kapucňou. Ďalší sa opásal reťazami a najmladšiemu, bacul'atému čertíkovi, pripáli husie krídla. Takto vyperádení vtrhli k hodujúcim čertom.

Len čo sa ukázali, všetko stíchlo. Čerti sa nazdávali, že nastal súdny deň a Mikuláš s anjelom si prišli po ich duše. Už–už sa chceli rozprchnuť na všetky strany, keď Lucifer spoznal v anjelikovi svojho syna. Pozrel bližšie. Jeho slávnostné rúcho sa šúchalo po zemi. Veselým hlasom zastavil utekajúcich čertov: „Strachopudi, bojíte sa detí!?“

Šťastie, že bacul'atý čertík bol jeho najmilší syn. Ktovie, ako by sa bolo dobrodružstvo skončilo. Ale čertík – anjel musel počas via-nočných sviatkov za trest nosiť na chrbátiku husie krídla. Nuž čo. Ani v pekle nie je núdza o anjelov v čertovej koži.

Zábavka v hypermarkete

Ešte pred Mikulášom sa malí čertíci z pekla dohodli, že odídu medzi ľuďi. Len tak. Pobaviť sa. Jediné, čo ich zaujímalo, nájsť správne miesto pre zábavku.

„Pod'me do škôlky,“ vraví najmenší čertík, „bú-bú, vr-vr, vystrašíme deti.“ Starším kamarátom sa návrh nepáčil. Chceli sa zabávať, nie strašiť. Pochodili celé mesto. Postaviť sa do výkladu a robiť nemú reklamu odmietli. „Čo tak hypermarket!?“ Ťapli si do dlaní a pod'ho do najväčšieho z nich.

Do hypermarketu prichádzali noví a noví zákazníci. Rozbehla sa fáma, že tam majú super čertíkov. Sú ako živí. A vraj za primerané ceny. Nie každému kupujúcemu sa podarilo natrafiť na našich figliarov. Tí sa rozutekali po celom obchode. Najväčšiu radosť mali z dospelých. Najzazobanejší poväčšine kupovali drahé mikulášske balíčky.

Na lopte sedí čertík. Keď zákazník siahne po lopte, čertík zavrtí chvostíkom. Znova a znova. V ďalšom balíčku sa čertík objíma s anjelom. Najviac ide na odbyt škatuľa, v ktorej čertík hltá lentilky. Z domčeka pre bábiky vystrkujú čertíci strapaté hlavičky. Chvíľu vyplazujú jazýček, žmurkajú a rozťahujú ústočka do úskľabku. A čo nevidieť? Namiesto veвериčky v kolese šantí čertík! Kto by nekúpil takýto hit?

Pri pokladnici sa čertíci chovali slušne. Ba v kolese sedela veverička a nie čertík. Nákupné vozíky odvážali figliarov na parkovisko. Pokým šťastný majiteľ uložil tovar do auta, čertíci zdúchli. Zábavka mohla pokračovať ďalej.

Najodvážnejší a najprefikanejší čertík mal smolu. Priplietol sa do nákupného autíčka, v ktorom sedelo dievčatko. Chvíľu na dievčatko žmurkal, ukazoval rožky, ba robil aj bú-bú. Malá bacuľka nemala náladu na žartíky. Vzala figliara do bacuľatých ručičiek a pod'ho rovno do ústočiek. Poriadne sa čokoládke zahryzla do ruky. Vystrašený čertík vystrčil zo staniolu rožky. Bodol. Bacuľka sa rozplakala. No korisť držala pevne v ručičkách. Čertíkovi neostávalo nič iné, len sa vyzliecť a nahý uháňať preč. Nahnevaná mamička reklamovala nepodarok. Namiesto čokoládky dievčatko zvieralo staniol. A ten poriadne zapáchal.

Nespokojných zákazníkov bolo veľa. No hanbili sa reklamovať nepodarky. Žmurkajúci čertík? Nedajte sa vysmiať! Len malí pekelníci mali radosť. Smiali sa z ľudskej chamtivosti. Ved' zábavka im vyšla!

Mária Kutáková-Opatovská

Kozie flamenco

Tento humorný príbeh sa odohral na Vavrince, keď bývali u babky hody. Jeho aktérom bol náš krstný Emilko, typický mestský človek, veľký elegán a strakatá babkina koza.

Emilko s našou krstnou Kristínou býval v hlavnom meste. Pracoval ako vrchný v La Palome. Bol to drobný, skôr nižší chlapík s ne-obyčajným šarmom, stále v pohybe, večne vtipkujúci, ktorý mal rád ženy a ony jeho. Takých dnes už stretnete len v neorealistických talianskych filmoch. S krstnou nemali deti, a tak sa mohli venovať viac sebe a nám, krstným deťom. Zvlášť krstný veľmi dbal o seba. Možno to vyplývalo z jeho povolania, kde musel byť vždy čistý a upravený. Mal množstvo oblekov šitých na mieru u najlepšieho krajčira v Bratislave, tucet košiel s vyžehlenými goliermi a manžetami, kde nemohli chýbať drahé manžetové gombíky. Oblečenie dopĺňali viazanky s ihlicami. Mal ich tiež neúrekom vo všetkých farbách, rôznych veľkostiach a vzoroch. A samozrejme topánky! Tie boli jeho ďalšou záľubou. A ako inak, tiež boli šité na mieru, z rôznych materiálov, v rôznych farbách a vzoroch. Mal ich vždy ako zrkadlo a museli vrzgať. Najradšej nosil ozdobne štepované "budapeščanky". Krstný vždy vyzeral ako zo škatulky, či ako vystrihnutý z módného žurnálu. A práve jeho, vždy upraveného a elegantného muža, zosmiešnila a ponížila hlúpa babkina koza.

Stalo sa to na hody. Bol august, veľmi teplo, a preto sa hodovalo vonku, na upravenom dvore. Pod starým orechom bolo neobyčajne príjemne. Po dobrom obede sme pomohli babke odpratať a poumývať riad a už sme sa náhlili preobliecť sa do sviatočných šiat, lebo sa išlo ku kolotočom. Tie pre nás, deti, znamenali skutočné hody. Dospelí sa tu zasa postretali a podebatovali s rodákmi a známymi. Tak to bolo i na tieto hody. Rodičia nám dali na kolotoče

po 20 korún. Vedeli sme, že krstný bude štedrejší. Bol majetný a keď nás mohol obdarovať, tešil sa s nami ako malé dieťa.

- Deti, pod'te sem,- začuli sme ho volať z izby. – Tu máte hodo-
vé!- a každému strčil do dlane zelenú stovku. Nezabudol humorne
pripomenúť:

- Všetko pomíňajte, však sú hody, no nedajte sa ošmeknúť!-

Boli sme pripravení vyraziť za zábavou, keď sa babka náhle
zvrtila a rukou si klapla po čele.

- Dety moje, vy pekne chojte, já sa mosím vrátyť, zabola som
odvázat kozu, je za Holešku. Náhodou sa vrátyme neskorej, tá by
vystrájala. No len už chojte, já hu odvážem a odvedem do chljevika.-

- Mama, nehajte, neondejte sa,- ozval sa krstný. – Ja idem, vám
by to trvalo dlho!-

- Nechoj Emilko, zašpiníš si ten pekný bledý anzug, alebo si
prepáš moju fertuchu, hned ty hu donesem!-

Kým babka hľadala zásteru, krstný už bol v humne. My, deti,
sme zatiaľ nedočkavo prestupovali na dvore. No Emilko sa dlho ne-
vracal, nuž sa náš otec vybral za ním. Sotva otvoril vrátka na hy-
dinový dvor, začuli sme krstného hromženie, mečanie kozy a štrngot
reťaze. A v tom sa zjavil. S vypúlenými očami a otvorenými ústami
sme hľadeli na čudo s kozou. "Jóžin z bázin" by pri ňom vyzeral len
ako slabý odvar.

Oblek mokrý ako "drcha", pokrytý žaburinou, z rukávov a no-
havic mu cícerkom stekala voda a blato, topánky čvachtali od
brečky, tvár celá zablatená, vo vlasoch šachorina a na uchu mu se-
dela farebná vážka. Za sebou ťahal rovnako špinavú kozu, ktorá sa
vzpierala a čudne mečala. Naše zdesenie pominulo po babkinom
výroku:

- Ná, kukajte dety, do to sem ide, jakýsik vodnýk! Jéj, to si ty,
Emilko?-

To sme už nevydržali a pustili sme sa do takého hurónskeho
smiechu, až nám tiekli slzy, chytali sme sa za bruchá, niektorých
smiech až prehýbal a ktosi sa aj rozkašľal.

- Čo sa smejete jak somári, rači ma ratujte, šak vidýte jak vyzjeram.-

- Ná, čo si robeu?- naivne sa pýtala babka, hoci potvorka dobre vedela, čo sa stalo.

- Mama, nepýtajte sa, čo som robeu, rači mi dajte volákú handru, nech si utrem ksicht! A hovorím vám, ket nedáte do porátku tú lávku, vám nedójdem. A túto "mitrhu"- potiahol kozu za reťaz,- zabijem, šak aj tak z nej neny žádný chosen!- nadával koze, až sa hory zelenali, a my červenali.

- Jaký si múdry,- babka do neho. -To povec tatkovi, nech konečne tý "šrangy" opraví, čo som já majster! Aj tak mi nejde do hlavy, čo si taký zamazaný.-

- Nejde do hlavy, tak vám to teda pekne povjem. Kozu som odvádza a pekne po porátku tahám za sebou. Šak som to nerobil prvý raz! Došli sme k lávke na Holeške. Kukám, že jeden šráneg chýba. Tak hovorím koze, nech merkuje, no ona "haranta" bláznivá, nevjem de kukala. Lávka zabalancuvala a už zme boli v Holeške, de je vám blata jak vody. A ščúl takto vyzjeram.-

No babka sa nedala, zrejme sa jej toto divadlo zapáčilo.

- Emilko, ket si už taký dorichtovaný, nažen kozu do chljevika!

Krstný hodil rukou a začal kozu t'ahať, no tá, potvora, začala sa vzpierat'. Vytrhla sa mu a vlečúc reťaz sa sebou, začala dokola behat' po dvorku. Nahnevaný Emilko za ňou. Vyplašené sliepky s hlasným kotkodákaním sa rozprchlili na všetky strany. Na dvorku to bolo ako v aréne. Koza mékala, husi gágali, sliepky kotkodákali, kačky sa hojdavou chôdzou náhlili za kolovú ohradu. Len prasa hlúpo čumelo a slastne chrochalo vychutnávajúc si túto scénu. Asi sa cítilo spriaznené so špinavým krstným.

A tanec Emilka s kozou pokračoval d'alej. Bolo to ohnivé flamenco, ktoré sa koze očividne zapáčilo. Začala sa hrať so svojim krotiteľom. Najprv skákala, potom náhle zastala, až jej od kopýtok odletovala zem. Potom mykla hlavou, zatriasla ročkami a šibalskými posmešnými očami si premeriavala svojho tanečníka. Ten vystrúc

ruku sa k nej pomaly blížil, aby ju nevyľakal. Keď si myslel, že ju už už drží, koza zadupala nôžkami, potriasla zadkom, posmešne vytrčila bradu, zvrtla sa a pod'ho, začala skákať po dvorku. Krstný za ňou. Nechcel ustúpiť. Teraz išlo o to, kto z koho, kto bude víťaz. Darmo babka kričala, nech sa na ňu vykašle, krstný boj s kozou nevzdával. Tanečné kreácie si dvojica zopakovala viackrát. Krstnému už dochádzal dych a nám, divákovi, smiech. Duchaprítomná krstná vzala fotoaparát a zvečnila toto úžasné flamenco. Dnes by táto snímka na internete obletela celý svet.

Ohnivý tanec náhle skončil. Zdalo sa, že krstný už kozu má, keď sa zrazu pošmykol na slepačinci a natiahol sa dolu tvárou aký bol dlhý (či krátky).

Koza ako skutočný favorit prudko pribzdila, dupla kopýtkom, spurne hodila hlavou, akoby si myslela: „Máš, čo si chcel.“ Potom si posmešným pohľadom premerala nedôstojného tanečníka, ktorý jej ležal pri nohách. Hrdo pozrela na nás, divákov, a za hlasného gagogu, kotkodákania, kvikotu a nášho rehotu odišla ako dáma zo scény do svojho chlievika.

A mala veľké šťastie, lebo krstný by ju bol od zlosti dorazil. Keď sa pozbieral zo zeme, bol načisto zničený. Na tvári mu okrem zasychajúceho blata pribudla aj odrenina, na rukách a šatách tráva, kamienky, listy, slepačince. Pripomínal rozprávkovú postavu krčmára z filmu *Obušek z pytle ven*.

Bodku za všetkým urobila babka, keď zahlásila:

- Emilko, ty sa any neprezljkaj, choj rovno ge komediantom a "ringišpirom", uvidíš, jaký budeš mat úspech u detý! A možná si ta tam aj nehajú jako atrakciu. Tam si určite zarobíš víc jak f tej Palalome, či jak sa tej tvojej robote, či lokálu hovorí.-

V ten deň sa hody pre krstného skončili. Pre nás to bol nezabudnuteľný zážitok a krásne, veselé časy. Len škoda, že sa minuli ony i ich postavy, najmä náš milý, šarmantný a elegantný krstný Emilko.

Rozbitá kostra

Začiatkom osemdesiatych rokov minulého storočia sme mali na škole veľký prepych, školníka a údržbára. Na škole to však nebolo poznať, práve naopak. Kľučky na dverách a oknách vy-
letovali jedna radosť, vodovodné točky veselo kvapkali, niekde i tiekli, to isté bolo na WC so splachovačmi, dvor neuprataný a na po-
vale hrôza. No dvaja dotyční páni si hovelí, politizovali, fajčili a ká-
vičkovali v ich “kumbáli“ pod schodami a premýšľali nad tým, komu
čo vyviest’.

Najviac im v krku ležal riaditeľ, podľa nich direktor. Ten bol
tiež viacej mimo školy ako v škole a keď sa objavil, jeho obľúbeným
výrazom bola veta: „Na ľudí bič.“ (Za koho sa on považoval,
nevedno).

Nuž títo dvaja “pracanti“ si ho vzali do “pachty“- Vedeli o tom,
že do školy prichádza o piatej ráno, urobí si písomnosti a o ôsmej už
odchádza za inými aktivitami, hoci práve vtedy začína prevádzka –
vyučovanie v škole. Nuž našli naňho riadnu búdu.

Večer vyniesli z kabinetu biológie kostru a odniesli ju do
riaditeľne. Tam ju obliekli do ženských šiat, na hlavu jej dali šatku.
Potom jej na pás uviazali šnúru a natiahli na kľučku. Všetko
vyskúšali, aby to fungovalo. Vraj v noci ani spať nemohli, tak sa
tešili na to, ako direktor dopadne, či lepšie povedané ako dopadne
ich zbojstvo.

Ráno, ako obvykle, prišiel riaditeľ. Pískajúc si otvoril
chodbičku pred riaditeľňou. Ani nezažal, lebo dnu dopadalo svetlo
z dvora. Potom začal odomykať riaditeľňu. Stisol kľučku a roztvoril,
keď mu v tom do náručia ktosi padol. Dostal taký šok, že najprv
skamenel. Potom kostnaté telo ženy (zistil podľa slabého svetla
z ulice) odsotil. Dopadlo s hrozným rachotom na zem. Taký bol
roztrasený, že nemohol na stene našmátrať vypínač. Od strachu ho
hl’adal a hmatal po celej stene. Horko-tažko ho našiel, skrútol
a oranžové teplé svetlo ožiarilo riaditeľňu. A čo vidí? Kostra

v ženských šatách. Dolámané hnáty po celej riaditeľni. Zahrešil a pripravil sa na vyšetrovanie.

Len čo prišli prví zamestnanci, začal výsluch, od upratovačiek, školníka, správcov kabinetov, ostatných učiteľ'ov, až po kuchárky. Nik sa nepriznal, darmo sa vyhráždil i s VB. Ved', čo by im povedal, že sa zľakol školskej pomôcky, tí by ho vysmiali. Vinníci si mädlili ruky a my, ostatní, sme si hovorili, že ten bič dopadol aj na neho. Akurát učiteľ'ka biológie bola nešťastná, lebo kostru človeka nemohla demonštrovať na dolámanom modeli.

Viera Mikušová-RODEROVÁ

Stratil sa

Stratil sa rým, pri Basilica di San Pietro, čo veľmi chcel sa rýmovať.

Stratil sa z Ríma v Taliansku. Čo bude s rýmom tým....

A čo s rýmom na Slovensku?

On chcel mať rýmovačku pri Fontáne di Trevi.

No v malom Ríme nemôže ísť ani na rybačku.

Nebude rým v Ríme, ani v Koloseu.

Ostane s nami, našiel si on svoju....

A tak je rým spokojný aj v našom malom Ríme.

Nechodí po Via Labicana ani Via Manzoni.

Stačí mu aj Linčianska, Františkánska alebo Pazmáni.

Rýchlosť doby

Pribehol. Rýchle. Nečakane.

Objal. Bozkal.

„Poškrabkal pod bradou“, ako malé zvieratko.

A? Ved' áno. Prišiel iba nakrátko.

Ale ... stratil kúsok reč.

Cinkol telefón. Správa. A čo?

Nuž nič. Náhlil sa hneď preč.

Slová

A prešiel čas.

Už nepočut' vrele slová. Sklamala? Nie!

Len On už nezvládol obyčajný deň.

Pohasla iskra v oku. Vytratil sa i smiešok na líci.

A On?

Má už len také slová, ktoré sa nájdu v najobyčajnejšej učebnici.

A zabudol na pána Graya a vede o komunikácii.

Čakanka

Čaká na večer. Čaká na ráno.

Čaká na priateľ'a.

Čaká až prinesú jej obľúbenú kávu.

Čaká na film.

Čaká na....

Áno. Čaká na lásku.

Čaká, čaká..... čaká.

Ved' hej. Má modré oči ako čakanka.

Natália Murat-Oravcová

Básenky

Sucho v ústach

**Sucho v ústach
strany šuštia
zo strán šuškejú
o nových praktikách
starých stratégoch
o papierovej príprave
provinčnej show
na utíšenie
verejnej bolesti
proti suchotinám
v hrdle ľudu
akože bude dobre
akože naozaj
ved' si to vypijeme
vychutnáme
sami smädní
po inom**

Inzerát

**V prestrelke nenávisti
(ako keď sa pohádate s listím)
odrazu zistím
že som bez ochranej vesty
lenže koľko
streliva
sa do mňa vôbec vmestí
aby prežil vo mne aspoň jeden
človek?
Som lenivá a
v prestrelke nenávisti
si ničím nie sme istí
ja tento boj
i všetky jeho triumfy a zisky
vymením
radšej
za čokoľvek**

Gul'até málo

**Bublina spadla
z umyvadla na zem
škoda že nemáme
pre viaceré také
celučičký bazén
boli by sa hrali
ako decká malé
zabudli by isto
na nejaké ale**

Ani tak

Ked' časy dávne
prikvačia t'a
platit' dane
to t'a čaká
a potom výbuch
ked' úradníci
z ulít vyjdú
rovnakým smerom
len smelo sa im postav
po tebe ostal
aspoň mastný fl'ak
a po nich? ani tak

Medzi na medzi

Medzi nebom a zemou
bola voda
medzi mnou a tebou
bol mier
medzi písmenkami
bol vzduch
medzi stromami
bol domček
pre všetkých ktorí nechceli
zmoknúť
a milovali rozprávky

Po uzávierke

prišlo mi
že ľudské zlo
nezaplatí dane
a my márne
budeme si navrávať
že áno
možno inokedy raz
v budúcnosti
lebo spravodlivosť
je práve zas v kríze
alebo že zlo
samo možno
odparí sa zmizne
ale kdeže
mreže odplata
zlo je nehynúce
nepozná postih
gesto od kata
a má stále
výhody
a otvorený účet

Počítačový playboy

V počítači
sa ti páčim
písmenkovo krajšia
a po vymazaní
už ide za ním
krásavica d'alšia
zide sa ti maš'ľa
a či iná adresa
obete nové
traste sa

Predsa len niečo

Ušla mi električka
spadol mi chlieb
odpadol gombík
rozpárala blúzka
rozbil sa mi tanier
rozpadli hodinky
stratil sa mi kľúč
pribuchli sa mi dvere
zlomila sa mi ceruzka
zašantročila niť
odfúklo mi papier
preto si radšej schovám
to posledné čo mám
a hoci smiešnu ako opitú
na lepší
menej smolný deň
havarijnú poistku –
pointu

Zlaté tehly

Zlaté tehly
sa vôbec nehli
a ani sa nehnú
kvôli nám
nám je súdené
že budeme
nie na vrcholy liezť
ako mnohí iní
ale držať sa
pokory a zdržiavať
v dolinách
postaviť dom a pec
i s okolím
z trochu inej
ako zlatej tehly
no bohatí sme tým
že ja som tvoja
a ty oddaný
si mi

Ladislav Szalay

Myslím, že trnavčina je neoddeliteľnou súčasťou histórie mesta a mala by byť pamiatkovo chránená rovnako ako hradby, trojička či mestská veža. Trnavčina, v ktorej som ja vyrastal, má dátum z polovice tridsiatych rokov minulého storočia. Tak sa vtedy u nás hovorilo, po slovensky sme sa učili o trocha neskôr.

UKÁŽKY PRAKTICKEJ TRNAVČINY

Americký autor Roark Bradford napísal pred vari osemdesiatimi rokmi milé humorné knižky na tému - biblia pre černochoch. Výber z nich vyšiel aj u nás pod názvom Praotec Adam a dietky izraelské, v češtine Praotec Adam a páni Izraelité. Z jeho knižky Old king David and the philistine boys som do trnavčiny preložil jednu kapitolku:

KRÁL DÁVIT A FILIŠČÍNSKÍ CHALANI

Ket ešte Dávit nebol kráľ

Malý Dávit stríhol na holubóf. Skovaný ve vysokej tráve sa akurát chystal vystrelit, ket tu začul hlas.

- Dávid, gdze si? Čo sa prede mnú skovááš?

Dávit hnet spoznal, gdo s ním hovorí. Hospodin!

- Neskováám sa pret tebú, - povedal s rukáma za chrptom.

- Šak já vím, lebo já vím šecker, - odpovedal Hospodin. - A čo to máš f tých paprčách, ket jích máš za chrptom?

Malý Dávit kukal do zeme a né moc ráda ukázal fundu.

- Azapát, to je ale funda! - pochválil ho Hospodin. - Gdze hu máš skovaný? Nosíš hu ze sebú aj do školy? Nebojíš sa od učitelá, že ci hu skonfiškuje?

- Do školy hu nenosím.

- A víš s nú dobre strílat?

- Ščeraj som zložil dvoch holubóf. Mali zme fajnovú večeru.

Hospodin sa zamyslel.

- Očúvaj, ty fršlinek, ty tu strílaš po ftákoch nebeských, kerých som stvoril pre svoje a lucké potešení, a zatát tvojí bratri aš hen na hranici mosá bojuvat procivá tej čvarge filiščínskej. Nehambíš sa, že jím nepomáháš?

Dávit sa naozaj štandopéde zahambil.

- Myslíš, Hospodin, že bych jím mal ícit jako na pomoc?

- Ty tuším čítáš moje myšlénky. Utekaj domó a zajtrá pójdeš na front aj s tú tvojú fundú! Mamenka nech ci na cestu zabalá masný chleba s cibulú a volajakú pepsikolu, abys tam došól v dobrėj kondíciji.

Dávit sa zamyslel, ale Hospodin pokračoval:

- Já vím, ty už beháš za kočkáma, ale ony tých pár dní pres teba vydržá. Tak čo?

Dávidovi Hospodinová dóvera robila dobre. A fakt, na druhý den ráno sa vybral za bratma na front.

Mašíruval pól dna, ket sa mu doprostrítka asfaltky postavil porádný hromotlk.

- Kam si to šviháš, škrátek zarýpaný? - začal ten hromotlk.

- Čo ca je do teho? - otpapuluval Dávit a scel ícit dálej, ale chlap neustúpil.

Ten chlap, a to Dávit už začínal tušit, bol filiščínský fórpost z úlohú postarat sa, aby Izraelčani nedostali posily.

- Pakuj sa friško naspátek, ty žabár ušatý, zakát ci to hovorím podobrotky. Nesci, abych sa ca dotkól, lebo keho sa Golijáš dotkne, ten sa vác na nohy nepostaví!

Méno Golijáš Dávit dobre poznal, hrózostrašné veci sa o nem vyprávali v izraelských chalupách. Jako boxer by ból majster sveta v najtaščeј váhe.

- Pusci ma dálej, lebo obanuješ! - vyhrážal sa malý Dávit.

- Já že obanujem, ty nímant? Já?

Dávit troška zacurigal a do fundy položil porádný šuter.

- Puscíš?

- Nepuscím!

- Jako sceš! - chladno povedal Dávit, natáhol fundu a namíril. Šuter z veľkú rychloscú vylecel a trafil Golijáša rovno do čela.

- Máš, čo si scel, - komentoval to Dávit, keď Golijáš padol na zem.

Ket je šťastí ustaté, sadne aj na vola. Také šťastí mal aj Dávit. Akurát išli okolo redaktori ze CNN. Hnet zapali kameru a natočili ho, jak má v ruke fundu a nohu položenú na Golijášových prsách.

Ket to Hospodin večer vidzel v televíziji, spokojno si povedal:

- Veru, to bude dobrý král izraelský!

Spomienka na starého Thalmeinera

Myslím tým dávneho Thalmeinera, kaviareň na hlavnej ulici. Prvý raz som v nej bol v júni roku 1946. Dovtedy som ju poznal iba z rozprávania, keď sa na širokých rodinných stretnutiach spomínali zábavné príhody z tejto kaviarne. Za monarchie mala názov Otthon, čo po maďarsky znamená domov. Ten domov a súčasne kde? – doma. Moji strýkovia i otec sa cítili v Otthonke ako doma, občas si tam šli zahrať preferans alebo šachy, alebo len tak posedieť pri káve, dalo sa sedieť aj pri stolíkoch na ulici. V tom roku 1946 už iba starší Trnavčania chodili do Otthonky, nová generácia už navštevovala Thalmeinera, hoci majiteľ vymyslel nový názov – Európa. Európa vtedy znamenala nádej, aspoň do februára 1948.

Koncom júna naše gymnázium organizovalo tzv. Hajdóczyho hry, boli to ľahkoatletické preteky stredoškolákov a meno dostali po profesorovi telocviku, na trnavskom gymnáziu učil v rokoch 1919 až 1939. Na záver bolo rozlúčkové posedenie účastníkov práve u Thalmeinera, v jeho záhrade, a niekoľko vtedajších septimánov (aj ja) dostali úlohu hostesiek. To bol môj začiatok, takmer na pol storočie som sa stal súčasťou tohto podniku. Kaviareň žila so svojimi hosťami a snažila sa, aby sa tí hostia tam cítili naozaj doma.

Napríklad doktor Goldberger. Advokát na penzii, viacnásobný majster Trnavy v šachu, večer čo večer v kaviarni pri svojom stolíku. Len čo prišiel, čašník mu už niesol porciu šunky s chrenom a pohár červeného, niekedy „kerezet“ a čaj. Raz sme ho tri dni nevideli. Pán Kéek, vedúci, sa pri rutinnej kontrole kaviarne pristavil pri našom stole.

- Pán Kéek, - oslovil som ho, - všimli ste si, že už tretí večer tu nie je pán Goldberger?

- Všimol, a už som aj poslal Martina k nemu. Možno niečo potrebuje...

Martin, najmladší čašník, sa vrátil so správou, že pán doktor má ľahkú chrípku a pozajtra už príde.

K inventáru kaviarne patrili Galbaví. Najprv to bol dlho Šaňo, po ňom prevzal hudobnú produkciu Lajko, a bola to kapela na úrovni. Istý čas spievala uňho slečna Hummelová, praprapravnučka skladateľa Hummela, potom Zuzka Lonská aj s Kratochvílom a na klavíri hral začas majster Toni Saidler. Popri svojom obvyklom repertoári Lajko zahral niekedy aj „Kd'áže ty majú Sulika“, to sme vedeli, že do kaviarne prišiel okresný tajomník komunistickej strany. Raz v prestávke si prisadol ku mne akože po radu.

- Volajú ma do Tatier, do Grandhotela, kapela váha. Mám tam ísť, ved' tam sú samé kopce. Čo tam ja, človek z nížiny? Odporúčal som mu ísť, ale musel som sľúbiť, že za ten mesiac, čo tam bude, sa v Grande najmenej dvakrát zastavím. Vedel, že týždeň čo týždeň som na služobných cestách po Slovensku. Potom som nadhodil, že už dlho nehral Suliku.

- Ty nevieš, že máme nového tajomníka? A tento nemá rád Suliku, vždy mu hrám Deti z Pirea... Nie je to čudné? Lajko mal dobrý nos, tajomníkova kariéra bola veľmi krátka. Mal zostať pri Sulike...

Jozef Šelestiak

Epigramy

VÔNE SVETA

V našom malomeste cítiť vône sveta.

Smog a hot-dog v osi nosa sa mi stretá,

ale chuť mám na hurku a bandurku.

Ponuka dňa: fašírky až z Hamburgu.

OTVORENÁ SPOLOČNOSŤ

Otvorili sme sa svetu,
kupcov tisícky sa valia k nám,
no my, s prázdnu peňaženkou,
zrieme: Svet sa neotvoril nám!

DRUHÁ SMRŤ JÁNOŠÍKOVA

Jánošík, Junošík, dokázal si divy,

po smrti zostal si v srdciach ľudí živý.

Skameneli srdcia, stvrdli z ľadu valy,

už aj spravodlivosť odmýtizovali.

HÁDANKA

Akú pravdu trúbi svetu,
ako sa tá parta volá?

Z Báthoričky robí svätú,
z Jánošíka vola.

SKRYTÁ PRAVDA

Vysoko dvíhal heslá tej či onej moci,
Prvého mája, no i počas nežnej noci.

Pod transparentmi však vždy chránil

pravdu skrytú:

Čo najbližšie sa čím skôr dostať

ku korytu.

S POCTIVOSŤOU NAJĎALEJ ZÁJDEŠ

(ale kam?)

Oddane, nevedia kam,

slepo idú nocou,

poctiví služobníci

nepoctivých vodcov.

VEČNÉ KRÉDO

Krédo v každom režime:
Len ho šťastne prežime!

VLAST' SVETOOBČANA

Kde má svetoobčan svoju vlast'
Tam, kde jeho konto môže rásť!

EKONÓMIA

O bohatnutí je to veda?
O čomsi inom napovedá.
To vskutku vzniklo touto vedou:
bohatstvo prevážené biedou?

BEDA!

Spojené nádoby sú bohatstvo
a bieda.

VYZNANIE

RODNEJ VLASTI

Cudzím som sa predávala,
no len teba milovala,
celý život o tebe snila.
Tvoja lacná Pracovná Sila.

PIESEŇ PRÁCE

(už len na smiech)

„...ved' všetko, čo tu človek má,
len práca dáva statočná...“
- smejú sa! Čo sa pomiatli?
Nie. Oni inak zbohatli.

NAŠI HRDINOVIA

ROKU 1989

Dávali mocným
gól istý.
Dnes sú už iba
golfisti.

DERAVÁ

Demokraciu zapláta
vláda zlatého tel'aťa?

SYMBOLIKA

Pri Dunaji osol hika,
človeku až srdce zvieru,
vysoko nad Štefánika
k nebu zdvihli kráľa zvierat.

LIBERÁL

Bojuje za slobodu!
Slobodu bezdomovca?
Slobodu kapitálu?
Mocnárom skladá ódu:
Vol'nosti dost' má ovca,
kapitál plochu malú!

SLOVO ČITATEĽA

Čítali ste, čitatelia,
ako písáčkári čelia
satire, čo má mať ostrie?
Vraj sme na ňu nedorástli,
vraj nám stačí z flaše ostré!
Ukážme, my, čitatelia,
keď sa oni neosmelia
do rúk ostré pero vziať,
že sa vieme britko smiať.

Peter Valo

Antraxová aféra Jožka Dóczyho

Pred rokmi som v Slovenke uverejnil reportáž o záhradkárskych zážitkoch nitrianskeho herca Jožka Dóczyho. Pod jednou z fotografií som zacitoval Jožka: „Mal som tu plno krtov. Nevedel som sa ich zbaviť. Potom som sem nasadil túto rastlinu. Krty ušli, lebo im smrdel jej koreň.“ Na fotke bol môj priateľ Jožko s akousi červenou rastlinou. Nevedel mi povedať jej latinský ani slovenský názov, ale nabetón tvrdil, že ju nemajú radi krtkovia.

Po uverejnení reportáže mu napísala jedna čitateľka: „Vážení pán Dóczy, čítala som v Slovenke, že máte takú rastlinu na odháňanie krtkov... a tí mi naozaj robia veľkú paseku v záhradke. Prosím vás, keby ste mi poslali semená tej zázračnej bylinky na adresu“ Jožka list potešil. Ktorý herec by nebol rád, keď ľudia prejavia záujem o dianie okolo neho. Starostlivo si napísal čitateľkinu adresu a zaprisahal sa, že keď sa mu rastliny-krtobijky vysemenia, tak jej nejaké semienka pošle. Lenže na druhý deň mu priniesol poštár štyri podobné listy. V priebehu týždňa sa na Dóczyho stole zhromaždilo takmer tridsať prosieb o antikrtkovskú zelinu. Za mesiac sa ich nakopilo vari pol stovky. To nebolo všetko. Jožka každú chvíľu na ulici zastavil nejaký nitriansky záhradkár s prosbou: „Pán Dóczy, prepáčte, nemohol by som od vás dostať tú rastlinu?“ „Počkajte, kým sa vysemení!“ - odpovedal Jožko. Keď semienka červenej buriny dozreli, sadol si za stôl a začal ich baliť do listov. Keďže málokto z žiadateľov poslal obálku so známku a spiaťtočnou adresou, poštovné náklady musel znášať štedrý pestovateľ. Jožko si na pošte všimol, ako ženská pri okienku podozrievavo ohmatávala a prevažovala spuchnuté obálky. V duchu preklínal chvíľu, keď mi spomenul tú červenú burinu proti krtom. Vydýchol si, až keď sa odišiel preliečiť do dudinských kúpeľov. Ešte ho sestrička ani nestrčila do vane, už počul ono známe: „Pán Dóczy, tak som rada, že vás vidím.“

„Vy ma poznáte z televízie?“

„Nie, čítala som v Slovenke.“

„Viem, tá burina proti krtom,“ - povedal jej rezignovane Jožko a vytiahol z vrečka nejake semiačka. Potom ho kvôli semiačkam krtožravej rastlinky pristavilo niekoľko ďalších ľudí aj v parku. Pre istotu ani nevychádzal z izby. Keď sa vrátil domov, v duchu čakal, že mu niekto zo žiadateľov o rastlinu napíše aspoň ďakovnú kartu. Nič. Vďačnosť sa na Slovensku nikdy nerozdávala priehrštím. Namiesto vďakyvdania ho v poštovej schránke čakala pozvánka na políciu. Dočerta, čo som niekde zle zaparkoval alebo ma niekto udal pre rýchlu jazdu?

„Tak, pán Dóczy, ako? Je to antrax alebo marihuana?“

„Nerozumiem...“

„Však vy porozumiete, máme dôvodné podozrenie, že rozširujete spóry antraxu.“

„Ježišikriste, preboha a ako?“

„Hneď sa to dozviete. Pod'ťe so mnou!“

Policajt ho zaviedol do uzatvorenej miestnosti. Okolo stola stáli dvaja ľudia v zelených skafandroch. S kyslíkovými fľašami na chrbtoch vyzerali ako dvojhrbé t'avy.

„Je to vaše písmo?“ opýtal sa policajt a ukázal na obálku ležiacu na stole. Jej hladký povrch rušila známa štruktúra semienok krtožravky.

„Je.“

„Tak, čo ste do nej zabalili.“

„To sú len semená rastliny proti krtom.“

„S tým na nás nechod'ťe! Načo by komu boli dnes semená proti krtom? Tak antrax alebo marihuana?“

„Nie, Slovenka.“

„Nerobte si z nás srandu!“

„Prisahám, že v Slovenke jeden kamarát napísal, že mám takú rastlinu, ktorá odpudzuje v záhrade krtkov, a teraz každý odo mňa pýta jej semená. Ja vám to číslo prinesiem.“

Antraxová aféra sa skončila veľkým rehotom. Jožko si vydýchol, až keď sa rozišli. Potom zazvonili znovu. Vo dverách sa objavila tvár jedného z policajtov.

„Preboha, čo máte ešte?“

„Ja len, či by ste mi nemohli dať nejaké semiačka pre svokru.“

„Nemám, prisahám, že nemám. Všetko sa minulo.“

Prosby o zázračné semiačka sa neskončili. Niektoré prišli celkom nedávno. Po prečítaní poslednej Jožko nastúpil do auta a odviezol sa do záhrady. Vytrhal tú zázračnú burinu a nahádzal ju do kompostu. Keď dokončil dielo skazy, zatelefonoval mi: „Peter, prosím, ťa, oznám čitateľom, že už nijakú červenú burinu proti krtom nemám!“

„A krtkovia sa ti nevrátili?“

„Čert ich ber. Radšej krtkovia ako otravní záhradkári a ešte otravnejší policajti.“

Konská anabáza Štefana Labanca

Herec Števo Labanc zahral v Spišskom divadle v mojej fraške Mauzóleum skvele postavu majora Potkana. Vytvoril karikatúru dôstojníckeho magora. Jeho major nebol len klasický „zelený mozog“, ktorého jediným závitom je ryha po brigádírke. Jeho Potkan mal čosi viac. Divákovi bol oveľa sympatickejší ako jeho nižšie postavení „rit'opcháči“. Hral zupáka, ktorý mal silnú ľudskú dimenziu. Keď som sa ho opýtal, ako na to prišiel, povedal: „Vieš kamarát.. Životná skúsenosť!“

Štefan hrával v prešovskej operete. Skôr, ako sa v nej udomácnil, dostal povolávací rozkaz a koncom päťdesiatych rokov narukoval do českého Písku. Spolu s pražským hercom Karlom Augustom sa stali oblúbencami náčelníka divízneho klubu, ktorý im povedal: „Večer rekněte na rotách, že tady máte práci!“ Vďaka tomu trávili príjemné večery v klube pri televízore s miniatúrnou obrazovkou, čo im kadekto závidel.

Na dožinkové slávnosti mal prísť prezident Antonín Novotný. Labanc moderoval kultúrny program. V službe dozorného si usilovne opakoval texty. Pri ich memorovaní ho nachytil rotný, ktorého volali Kúň. Nareval na vyplašeného herca a dal ho vystriedať. Na druhý deň mu zavelil: „Máte plyn!“ Štefan si musel nasadiť plynovú masku a ryžiakom drhnúť drevenú podlahu v kuchyni. Keď bol mokrý od potu, Kúň zreal: „Poklusem klus!“ a hnal ho cez les až k pivárni. Pred krčmou ho postavil do pozornosti. Kúň po chvíli vyšiel von s napeneným pivom. Štefan mal jazyk nalepený na podnebí a Kúň si popíjal pivo, víťazne žmurkajúc na svoju obeť. Keď dopil, zahrnel: „A máte zasa plyn. Ruce na bradavky, poklusem klus!“ Uštváný vojak Labanc skončil na ošetrovni. Po chvíli pribehol za ním náčelník klubu, ktorý mal obavy o večerný program. Vytiahol z neho, čo sa stalo. Večer pred prezidentom vyhrával orchester, ktorý zostavili zo skvelých konzervatoristov. Števo Labanc recitoval Kostru a Horova. Zožal obrovský aplauz. Rotný Kúň stál ako obarený obďaleč a v kútiku svojej konskej duše kul d'alšiu pomstu proti chránencovi náčelníka klubu.

Inokedy preberala divízia červenú štandardu. V posádkovom klube bol aj minister obrany generál Bohumil Lomský so svojou generálskou suitou. Števo mal odcestovať na dovolenku. Odrazu za ním pribehli chlapani z divíznej hudby: „Štefane, to jsme rádi, že jsme tě zastihli. Neumíš náhodou píseň Basem já ti ancikrista, dej mi šalátu?“ Opýtal sa ich, načo im to je. „Viš, velitel divize generál Ivan Dzamko, ten z Medzilaborec, on to pořád vod nás chce. On nám to už zaspíval, ale my to neumíme zahrát.“ Števo sa vyhovárал, že je to veľmi vulgárne. Oni hovorili: „Nevadí, když to chce generál, tak to vulgárne nemůže být!“ Štefan sa vzápätí skoro rozplakal. Konečne dostal dovolenku a musí bežať na vlak, aby stihol v Prahe rýchlik. V rozhodujúcej chvíli sa tu objavil Kúň pomstiteľ. „Vy jste neslyšel?!“ Zrúkol na Števa. „Soudruh generál si to přeje a jeho přání jest vašim rozkazem!“ Števo sa so slzami v duši rozlúčil s dovolenkou. Neostalo mu nič iné, len vziať harmoniku a vyspevovať: „Basom ja ci an-

cikrista, daj mi šalátu...“ Túto odrhovačku musel opakovať donekonečna. Veliteľ divízie bol v siedmom nebi. Labancovi všetci závideli, keď ho sám generál potľapkával po pleci. On sa len bojazlivo obzeral, či ho náhodou neuvidí niekto z Prešova. To by vyzeralo, keby sa v Divadle Jonáša Záborského dozvedeli, ako on, operetný umelec, vyspevoval na takom váženom zhromaždení takú vulgárnu prasacinu. Kúň stál pri dverách a škodoradostne sa uškŕňal. V jeho očiach sa priam dalo čítať: „Do řiti půjdeš a ne domů.“ Števo mal byť na vrchole vojenského úspechu, ale v duši ho nivočil smútok. „Čo ti je vojáčku?“ opýtal sa ho generál, keď si po sedemnásty raz dal zahrať „Basom ja ci ancikrista...“ Števo sa mu s obavami zdôveril o zmeškanom vlaku. „To by som sa na to poďíval, aby si ty zmeškal vlak. Pôjdeš domov, vojáčku. Ta to rozkaz!“

O niekoľko minút nastupoval Štefan Labanc do generálovej šest'stotojky a šofér ho viezol na stanicu Praha Střed, kde pohodlne chytil rýchlik do Kapušian. Ešte kúťikom oka zazrel, ako na neho zazerá Kúň a v duchu počul jeho zlostné škripanie zubami.

V majorovi Potkanovi, ktorého v mojej fraške stvárnil Števo Labanc, sa stretli hlupák rotný, dobrácky náčelník klubu aj sran-dovne vulgárny generál. Z Labancovho Potkana vyplynulo poučenie: „Ak ti chce nejaké hovädo ublížiť, vždy sa môže nájsť ešte väčšie, ktoré mu v tom môže zabrániť. Stačí, keď urobíš nejakú blbosť, ktorá mu ulahodí.“

HUMOR_ZASINÁČ.SK 2013

Zborník Fóra humoristov

Zostavila: Benjamína Jakubáčová
Zodp. red.: Lívia Koleková
Ilustrácie: Natália Murat-Oravcová, Vojto Haring
Vydala: Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave
Rok: 2013
Rozsah: 65 s.

ISBN 978-80-88695-41-7